Európai Parlament
2024-2029

ELFOGADOTT SZÖVEGEK

P10_TA(2026)0020

Drónok és új hadviselési rendszerek – az Uniónak alkalmazkodnia kell, hogy megfeleljen korunk biztonsági kihívásainak

Az Európai Parlament 2026. január 22-i állásfoglalása a drónokról és új hadviselési rendszerekről – az Uniónak alkalmazkodnia kell, hogy megfeleljen korunk biztonsági kihívásainak (2025/2088(INI))

Az Európai Parlament,

– tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre (EUSZ),

– tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 42. cikkének (7) bekezdésére és az EUMSZ 222. cikkére,

– tekintettel a Bizottság a 2028–2034 közötti időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről szóló tanácsi rendeletre vonatkozó javaslatára (COM(2025)0571),

– tekintettel az Európai Versenyképességi Alap (EVA) és ezen belül a védelmi kutatási és innovációs tevékenységekre vonatkozó egyedi program létrehozásáról, az (EU) 2021/522, az (EU) 2021/694, az (EU) 2021/697 és az (EU) 2021/783 rendelet hatályon kívül helyezéséről, az (EU) 2021/696 és az (EU) 2023/588 rendelet rendelkezéseinek hatályon kívül helyezéséről, valamint az (EU) (COM(2025)0555) rendelet módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatra, amely védelmi és űrkomponenst tartalmaz a védelmi ipari bázis, többek között a drónok megerősítése érdekében,

– tekintettel a 2025. évi hágai NATO-csúcstalálkozóra és különösen a drónintegráció, az innováció és a pilóta nélküli légijármű-rendszerek elhárítására irányuló képességek (C-UAS) terén elmélyülő EU–NATO stratégiai partnerségre, beleértve a technológiák gyors átvételére vonatkozó NATO cselekvési tervet és a NATO–Ukrajna innovációs együttműködési ütemtervet, amelynek célja, hogy támogatást nyújtson Ukrajnának, valamint fokozza a szövetséges légtér és a kritikus infrastruktúra védelmét,

– tekintettel a Krím Oroszország általi jogellenes annektálására válaszul a 2014. évi wales-i NATO-csúcstalálkozón elindított készenléti cselekvési tervre, valamint annak a NATO elrettentési és védelmi pozíciójának kiindulási keretévé való alakulására, amelynek nyomán létrejött a NATO 2022-es haderőmodellje,

– tekintettel a Norvégiával, Moldovával, Japánnal, Dél-Koreával, Albániával, Észak-Macedóniával és az Egyesült Királysággal kialakított, testre szabott uniós biztonsági és védelmi partnerségekre, amelyek célja az együttműködés megerősítése olyan területeken, mint a válságkezelés, a tengerpolitika és a kiberbiztonság, a katonai mobilitás és a védelmi ipar együttműködése,

– tekintettel az Ukrajnáról, a Közel-Keletről, az európai védelemről és biztonságról, az EU helyzetéről a világban, a versenyképességről, a migrációról, a Moldovai Köztársaságról, a Nyugat-Balkánról, a belső biztonságról, a felkészültségről, a hibrid tevékenységekről és egyéb kérdésekről, az ipari készültségről, valamint a ReArm Europe terv / Készenlét 2030 célkitűzéseiről, az Európai Védelmi Alapról (EDF) szóló időközi jelentésről és az európai védelmi ipari programról (EDIP) szóló, 2025. június 26-i tanácsi következtetésekre,

– tekintettel az uniós tagállamok légterének és kritikus infrastruktúrájának Oroszország általi közelmúltbeli megsértéseire adott egységes válaszról szóló 2025. október 9-i állásfoglalására[1],

– tekintettel a Bizottságnak és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének „A kábelbiztonságra vonatkozó uniós cselekvési terv” című, 2025. február 21-i közös közleményére (JOIN(2025)0009),

– tekintettel az Európai Parlamentnek az európai védelem jövőjéről szóló fehér könyvről kiadott, 2025. március 12-i állásfoglalására (2025/2565(RSP))[2],

– tekintettel „Az intelligens és fenntartható, pilóta nélküli légi járművek európai ökoszisztémájára irányuló 2.0-s drónstratégia” című, 2022. november 29-i bizottsági közleményre (COM(2022)0652),

– tekintettel a Bizottságnak és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének „Új európai védelmi ipari stratégia: a védelmi készültség elérése egy reagálóképesebb és reziliensebb európai védelmi iparral” című, 2024. március 5-i közös közleményére (JOIN(2024)0010),

---

1 Elfogadott szövegek, P10_TA(2025)0230.
2 Elfogadott szövegek, P10_TA(2025)0034.

– tekintettel az állam- és kormányfők 2025. október 1-jén Koppenhágában tartott nem hivatalos találkozójára,

– tekintettel az integrált légi és rakétavédelmi eszközre (NATO IAMD), amely a minden stratégiai irányból érkező légi és rakétafenyegetések valamennyi típusának kezelésére szolgál,

– tekintettel a kritikus szervezetek rezilienciájáról és a 2008/114/EK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2022. december 14-i (EU) 2022/2557 európai parlamenti és tanácsi irányelvre[3],

– tekintettel a Parlamenti Kutatási Szolgáltatások Főigazgatóságának (EPRS) „Katonai drónrendszerek az EU-ban és globális összefüggésben: Típusok, képességek és szabályozási keretek” című 2025. évi beszámolójához, amely az Eurodrone programhoz nyújtott uniós finanszírozási támogatásra vonatkozik, beleértve a 2020. évi 98 millió EUR-t és a 2024. évi 100 millió EUR-t,

– tekintettel a STANAG 4748 (Digitális víz alatti jelzés) NATO-szabványra,

– tekintettel az Európai Számvevőszék „Európai uniós katonai mobilitás. Tervezési hiányosságok és a felmerülő akadályok miatt nem megfelelően haladnak a programok” című, 04/2025. sz. különjelentésére,

– tekintettel a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH), az Európai Vegyianyag-ügynökség létrehozásáról, az 1999/45/EK irányelv módosításáról, valamint a 793/93/EGK tanácsi rendelet, az 1488/94/EK bizottsági rendelet, a 76/769/EGK tanácsi irányelv, a 91/155/EGK, a 93/67/EGK, a 93/105/EK és a 2000/21/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2006. december 18-i 1907/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre[4] (REACH-rendelet),

– tekintettel a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének (alelnök/főképviselő) „A közös kül- és biztonságpolitika végrehajtása – Prioritásaink 2025-ben” című, 2025. június 27-i jelentésére,

– tekintettel az uniós tagállamok Ukrajnának nyújtott további pénzügyi és katonai támogatásáról szóló, 2024. szeptember 19-i állásfoglalására[5],

---

3 HL L 333., 2022.12.27., 164. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2557/oj.

4 HL L 396., 2006.12.18., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1907/oj.

5 HL C, C/2024/7214, 2024.12.10., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/7214/oj.

– tekintettel a Bizottságnak és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének „Közös fehér könyv az európai védelemről – Készenlét 2030” című, 2025. március 19-i közös közleményére, amely hivatkozik az Európai Békekeretre és annak a drónokkal kapcsolatos ukrajnai képességnyújtáshoz nyújtott támogatására,

– tekintettel a Stratégiai Technológiák Európai Platformjára, beleértve az Európa biztonságát szolgáló cselekvési eszköztt és a szükséghelyzeti munkanélküliségi kockázatokat mérséklő támogatást nyújtó európai eszközt mint a kettős felhasználású innováció és az ipari reziliencia fokozását elősegítő kulcsfontosságú eszközöket,

– tekintettel a Horizont Európa kutatási és innovációs keretprogram létrehozásáról, valamint részvételi és terjesztési szabályainak megállapításáról, továbbá az 1290/2013/EU és az 1291/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2021. április 28-i (EU) 2021/695 európai parlamenti és tanácsi rendeletre[6],

– tekintettel a közös vállalkozásoknak a Horizont Európa keretében történő létrehozásáról, valamint a 219/2007/EK, az 557/2014/EU, az 558/2014/EU, az 559/2014/EU, az 560/2014/EU, az 561/2014/EU és a 642/2014/EU rendelet[7] hatályon kívül helyezéséről szóló, 2021. november 19-i (EU) 2021/2085 tanácsi rendeletre (a továbbiakban: alapító rendelet),

– tekintettel Mario Draghinak az európai versenyképesség jövőjéről szóló, 2024. szeptember 9-i jelentésére és annak a biztonság növeléséről és a függőségek csökkentéséről szóló negyedik fejezetére,

– tekintettel Ursula von der Leyen, az Európai Bizottság akkori elnökjelöltje által a hivatalba lépő következő Európai Bizottságra (2024–2029) vonatkozó, „Európa választása” című, 2024. július 18-i politikai iránymutatásaira,

– tekintettel az Ukrajna folyamatos uniós támogatásának szükségességéről szóló, 2024. július 17-i állásfoglalására[8],

– tekintettel az európai védelmi ipar közös beszerzés révén történő megerősítését szolgáló, az (EU) 2023/2418 európai parlamenti és tanácsi rendelettel létrehozott eszköz (EDIRPA) finanszírozásáról és a 2024–2025. közötti munkaprogram elfogadásáról szóló, 2024. március 15-i bizottsági végrehajtási határozatra (C(2024)1702),

---

6 HL L 170., 2021.5.12., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj.

7 HL L 427., 2021.11.30., 17. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2085/oj.

8 HL C, C/2024/6129, 2024.10.22., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6129/oj.

– tekintettel az Oroszország két éve tartó, Ukrajna elleni agressziós háborúja miatt Ukrajnának nyújtott uniós támogatás töretlen fenntartásának szükségességéről szóló, 2024. február 29-i állásfoglalására[9],

– tekintettel „A közös biztonság- és védelempolitika végrehajtása – 2022. évi éves jelentés” című, 2023. január 18-i állásfoglalására[10], amely hangsúlyozza a drón- és drónelhárítási képességek fejlesztésének sürgősségét a közös biztonság- és védelempolitikai (KBVP) missziók keretében,

– tekintettel a 2022. március 10-i és 11-i versailles-i nyilatkozatra,

– tekintettel az európai biztonsági helyzetről szóló, 2022. január 24-i tanácsi következtetésekre és a külső konfliktusok és válságok integrált megközelítéséről szóló, 2018. január 22-i tanácsi következtetésekre,

– tekintettel a biztonság és a védelem területére vonatkozó stratégiai iránytűre,

– tekintettel az Európai Védelmi Ügynökségnek az autonóm rendszerekről szóló, 2024. január 11-én jóváhagyott cselekvési tervére (APAS), amely fokozatos, átfogó keretet hoz létre az autonóm rendszerek szárazföldi, légi, tengeri és hibrid műveletek során történő fejlesztésének, interoperabilitásának, szabályozásának, szabványosításának, tanúsításának és tartományokon átnyúló telepítésének felgyorsítására,

– tekintettel az APAS 2024–2038-as időszakra vonatkozó strukturált ütemtervére, beleértve a tartományokon átnyúló autonóm ellenintézkedéseket és a személyzet nélküli csapatépítést célzó kiemelt projekteket, amelyeket a végrehajtás és az érdekelt felek szerepvállalásának koordinálása érdekében az Autonóm Rendszerek Érdekközössége és az ad hoc munkacsoport támogat,

– tekintettel a pilóta nélküli légijármű-rendszerekre (UAS) vonatkozó NATO-doktrínákra és iránymutatásokra, többek között a STANAG 4671. sz. (a pilóta nélküli légijármű-rendszerek légialkalmasságának feltételei) szabványra, a STANAG 4703. (C2) sz. szabványra és a NATO közös légierőre vonatkozó stratégiájára,

– tekintettel az Európai Védelmi Ügynökség 2024. április 18-i európai katonai légialkalmassági követelményére (EMAR), amely elfogadható megfelelési eszközöket (AMC) és útmutató anyagokat (GM) biztosít a folyamatos légialkalmasságra vonatkozó európai katonai légialkalmassági követelmények (EMAR M) támogatásához és

---

9 HL C, C/2024/6745, 2024.11.26., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6745/oj.

10 HL C 214., 2023.6.16., 5. o.

értelmezéséhez, valamint az EMAR M keretére, AMC-jére és GM-jére, amelyek alapvető eszközök a katonai légialkalmassági gyakorlatoknak a legújabb szabályozási normákkal való összehangolásához és a katonai légi közlekedési környezetben való hatékony végrehajtásuk biztosításához,

– tekintettel a Bizottságnak és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének „A katonai mobilitásról szóló cselekvési terv 2.0” című, 2022. november 10-i közös közleményére (JOIN(2022)0048), amely kiterjeszti és digitalizálja a katonai mobilitási infrastruktúrát és az adminisztratív folyamatokat a csapatok és felszerelések határokon átnyúló mozgásának egyszerűsítése érdekében,

– tekintettel az Európai Unió vasúti rendszerének „járművek – mozdonyok és személyszállító járművek” alrendszerére vonatkozó átjárhatósági műszaki előírásról szóló 1302/2014/EU rendelet és az engedélyezett vasútijármű-típusok nyilvántartásáról szóló 2011/665/EU végrehajtási határozat módosításáról szóló, 2025. április 4-i (EU) 2025/675 bizottsági végrehajtási rendeletre[11], valamint arra, hogy a Bizottság Mobilitáspolitikai és Közlekedési Főigazgatósága a transzeurópai közlekedési hálózat egészében a logisztikai eljárások korszerűsítésére és felgyorsítására irányuló szélesebb körű erőfeszítés részeként automatizált rendszereket fogadott el a katonai árufuvarozó vonatokon dolgozó személykocsik engedélyezésére,

– tekintettel a Közös Fegyverkezési Együttműködési Szervezet és egyes tagállamok (Franciaország, Németország, Olaszország, Spanyolország) azon döntésére, hogy elindítják az Eurodrone MALE RPAS programot, amelyet a 60 drón kifejlesztésére és gyártására vonatkozó, 2022 februárjában aláírt 7,1 milliárd EUR összegű szerződés hivatalos formába öntött, valamint annak alakulására a 2024. évi előzetes tervezési felülvizsgálat és a közelgő kritikus tervezési felülvizsgálat révén 2025-ben, az uniós finanszírozási támogatásra (2024-ben 100 millió EUR), valamint India 2025 elején megfigyelőként való csatlakozására,

– tekintettel az ENSZ Leszerelési Ügyek Hivatalának a halált okozó autonóm fegyverrendszerekről szóló ajánlásaira és a pilóta nélküli légi járművek nemzetközi jog szerinti használatáról szóló ENSZ-jelentésekre,

– tekintettel a katonai drónokról szóló nemzeti keretekre és doktrínai kiadványokra,

– tekintettel az Európai Védelmi Alap létrehozásáról és az (EU) 2018/1092 rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2021.

---

11 HL L, 2025/675, 2025.4.7., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2025/675/oj.

április 29-i (EU) 2021/697 európai parlamenti és tanácsi rendeletre[12],

– tekintettel az Európai Védelmi Ügynökség jogállásának, székhelyének és működési szabályainak meghatározásáról szóló, 2015. október 12-i (KKBP) 2015/1835 tanácsi határozatra[13],

– tekintettel a kritikus fontosságú nyersanyagokkal való biztonságos és fenntartható ellátást biztosító keret létrehozásáról és a 168/2013/EU, az (EU) 2018/858, az (EU) 2018/1724 és az (EU) 2019/1020 rendelet módosításáról szóló, 2024. április 11-i (EU) 2024/1252 európai parlamenti és tanácsi rendeletre[14] (a kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló rendelet),

– tekintettel eljárási szabályzata 55. cikkére,

– tekintettel a Biztonság- és Védelempolitikai Bizottság jelentésére (A10-0270/2025),

Drónos hadviselés

A. mivel a precíziós csapásmérő képesség tömeges elterjedése tartósan megváltoztatta a modern harcteret, az EU védelmi szükségleteit és a tagállamok rezilienciájára vonatkozó követelményeket;

B. mivel az uniós tagállamokat – különösen az Unió keleti partját – célzó közelmúltbeli ellenséges drónincidensek és -betörések rámutattak arra, hogy a kritikus infrastruktúrák védelme és a reziliencia fokozása érdekében sürgősen olyan többrétegű védelmi rendszereket kell telepíteni, amelyek integrálják a kinetikus és nem kinetikus, pilóta nélküli légijármű-rendszereket (C-UAS-eket); mivel a drónok jelenleg többféle célt szolgálnak, beleértve a felderítést, a csalogató műveleteket, a célszerzést és a precíziós sztrájkokat, miközben Ukrajnában és más aktív színházakban való széles körű, háborús célú használatuk átalakította a légvédelmi követelményeket és az operatív doktrínákat;

C. mivel ezek a modern hadviselés és a hibrid konfliktusok meghatározó jellemzőjévé váltak, és olyan erő-multiplikátorokként működnek, amelyek valós idejű hírszerzési információkat szolgáltatnak és felgyorsítják a döntéshozatalt; mivel a kapcsolódó, pilóta nélküli területek (UGS, USV és UUV) bővülnek, és mivel ennek tükröződnie kell a jövőbeli védelmi tervezésben; mivel Európának ki kell igazítania a légi és a közös műveletekre vonatkozó koncepcióit, és

---

12 HL L 170., 2021.5.12., 149. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697/oj.

13 HL L 266., 2015.10.13., 55. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2015/1835/oj.

14 HL L, 2024/1252, 2024.5.3., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj.

biztosítania kell, hogy a drónok katonai célú felhasználása teljes mértékben megfeleljen a nemzetközi jognak, beleértve az emberi jogi jogszabályokat is;

D. mivel az ellenfelek dróngyártási kapacitásának külső partnerek által támogatott gyors fejlesztése, valamint az olyan kulcsfontosságú alkatrészek, mint például az érzékelők, az akkumulátorok, a félvezetők és a ritkaföldfémek egyes harmadik országbeli beszállítóinak dominanciája növeli a stratégiai függőségeket, és hangsúlyozza, hogy sürgősen meg kell erősíteni Európa kettős felhasználású innovációs bázisát és biztonságos ellátási láncait; mivel az orosz fejlesztésű cirkáló lőszerek és a nehezebb rendszerek prototípusainak megjelenésével Oroszország a közelmúltban jelentősen növelte dróngyártását, évi többmilliós termelésével meghaladva az Egyesült Államok és Európa együttes mennyiségét; mivel Oroszország dróniparának képességeit Irán és Kína támogatja, és ez egyre halálosabb és kifinomultabb, precíziós csapásmérő képességgel rendelkező drónok tömeges elterjedéséhez vezetett;

A drónhadviselés folyamatosan változó jellege által a tagállamok fegyveres erőire és az Európai Unió biztonsági és védelmi keretére gyakorolt hatás

E. mivel a drónok a modern hadviselés meghatározó jellemzőivé váltak, amelyek használata Ukrajnában például több áldozatot követelt, mint bármely más fegyver; mivel ma már világszerte számos konfliktusban bevetik őket, többek között Gázában, Izraelben, Libanonban, Iránban, Jemenben, Szudánban, Mianmarban és Azerbajdzsán Örményország elleni háborújában, valamint a Vörös-tengeren a nemzetközi hajók elleni támadásokban;

F. mivel az európai drónökoszisztéma nagyrészt kkv-kból és induló innovatív vállalkozásokból áll, amelyek ösztönzik a technológiai innovációt, a rugalmasságot és a versenyképességet, míg a pilóta nélküli légijármű-rendszerek stratégiai bevezetése jelentősen javíthatja a helyzetismeretet a távoli, instabil vagy konfliktusveszélyes határövezetekben, valós idejű adatokat gyűjthet, és jelentősen segítheti a fenyegetések felderítését és az azokkal szembeni elrettentést;

G. mivel a pilóta nélküli légijármű-rendszerek széles körű használata Ukrajnában nemcsak felderítési és csapásmérő eszközként, hanem a védelmi vonalak fenntartásának eszközeként, valamint az egészségügyi evakuálás és az ellátás biztosítása, az elektronikus hadviselési és jelfelderítés, a kommunikációs közvetítés, az aknák és a rögtönzött robbanóeszközök (IED-k) felderítése és semlegesítése, a valós idejű feltérképezés és felügyelet, a kutatási és mentési műveletek, a kötelékek védelme, a lövedékek védelme, a lövedékek és a precíziós csapásmérés, a csalogató és megtévesztő missziók, a vegyi, biológiai, radiológiai és nukleáris (CBRN) ügyelet és a háborús

bűncselekmények dokumentálása – tekintetében is bizonyította döntő szerepét; mivel a pilóta nélküli légijármű-rendszerek a támogató eszközökön túl olyan alapvető harci támogató eszközökké fejlődnek, amelyek képesek az intenzív „akadályzavar” alatt működni; mivel a tengeri drónok új paradigmát hoztak létre a tengeri védelem terén, amely az aknák felderítésétől kezdve a katonai célpontok elleni támadásokig terjed, amint az a Fekete-tengeren és a Balti-tengeren is megmutatkozik, és hogy ezek új kihívást jelentenek majd az Európai Unió biztonsága szempontjából a nagy tengeri színtereken, például a Földközi-tengeren;

H. mivel az űrből származó adatok integrálása a drónok által gyűjtött képanyagba együttesen folyamatos, keresztvalidált és biztonságos helyzetismeretet biztosíthatnak a korai előrejelzéshez, a válságkezeléshez és a hibrid fenyegetések felderítéséhez, a terrorista mozgások, az emberkereskedelmi útvonalak és a határ menti területek figyelemmel kíséréséhez;

Az ellátási lánc sebezhetőségei

I. mivel a drónalkatrészek 60%-a az Egyesült Államokból és Kínából származik, ami kritikus sebezhetőséget teremt az EU 2030-ig elérendő védelmi készültségében; mivel kínai vállalatok gyártják az összeszerelésükhöz szükséges alkatrészek többségét, például a félvezetőket, teljesítménytranzisztorokat, mágneseket, akkumulátorokat és navigációs csipeket; mivel a stratégiai együttműködésnek foglalkoznia kell az Oroszország és Kína által támasztott, kialakulóban lévő technológiai versennyel is, és biztosítania kell Európa hozzáférését a fenntartható drón- és drónelhárítási képességekhez szükséges innovációhoz és anyagokhoz;

J. mivel Kína vezető szerepet tölt be a drónok területén – a harci és felderítési rendszerek széles skáláját gyártja, ugyanakkor beruházásokat eszközöl a haditengerészeti drónok és a tömegesen előállított autonóm minidrónok terén is; mivel katonai robotrepülőgépeit nagy mennyiségben exportálják és harmadik országok különböző hadszínterein vetik be;

K. mivel a DJI kínai vállalat a becslések szerint 74%-os részesedéssel rendelkezik a kereskedelmi drónok piacán, és kínai vállalatok gyártják az összeszerelésükhöz szükséges alkatrészek többségét, például a félvezetőket, teljesítménytranzisztorokat, mágneseket, akkumulátorokat és navigációs csipeket; mivel a célpontok azonosításához és támadásához szükséges 10 érzékelőből vagy optikai felszerelésből 9-et Kínában gyártanak; mivel a globális lítiumakkumulátor-kapacitás 85%-a, valamint a fogyasztói elektronikai cikkek és a modern fegyverek gyártásához egyaránt nélkülözhetetlen ritkaföldfém-finomítás 98%-a Peking ellenőrzése alatt áll, ami Európa kínai kínálattól való függőségéhez vezetett;

mivel Kína megkezdte a drónalkatrészek és -alapanyagok Ukrajna és nyugati vevők számára történő kivitelének korlátozását; mivel Kína a szükséges anyagokhoz – a nyersanyagoktól az akkumulátorokig és a szoftverekig – való hozzáférés hatékony ellenőrzésével és az Oroszországba irányuló szállításainak növelésével döntő módon befolyásolja a drónos hadviselést;

L. mivel 2025. október 9-én Kína nemzetbiztonsági aggályokra hivatkozva széles körű exportellenőrzéseket vezetett be a ritkaföldfémekre és a kapcsolódó feldolgozási technológiákra vonatkozóan;

M. mivel ezek az új szabályok gyakorlatilag minden olyan ritkaföldfém-elemre kiterjednek, amelyek elengedhetetlenek a dróngyártási és drónelhárítási képességekhez, és előírják a kínai beszállítók számára a kiviteli engedélyek beszerzését a kereskedelmi minisztériumtól, ezáltal gyakorlatilag a teljes uniós drónágazatot alávetve a kínai exportjóváhagyásnak, ami jelzés, hogy stratégiai szempontból elengedhetetlen egy reziliens és autonóm downstream ellátási lánc kiépítése a drónipar számára;

N. mivel a 2025. október 9-én bejelentett és részben végrehajtott új kínai exportkorlátozások kiviteli engedélyeket írnak elő a Kínában bányászott vagy feldolgozott ritkaföldfémeket akár nyomokban (0,1%-ot meghaladó mennyiségben) tartalmazó termékekre, Peking pedig kifejezetten kijelentett, hogy nem fog engedélyt adni külföldi védelmi ágazati szereplőknek;

O. mivel az EU-nak sürgősen ki kell fejlesztenie alternatív forrásokat, újrafeldolgozási kapacitást és a kritikus fontosságú nyersanyagok szuverén kitermelését a kínai exportkorlátozások és az ellátási lánc globális koncentrációja által okozott sebezhetőségek csökkentése érdekében;

Közbeszerzés és finanszírozás

P. mivel a drónok és a pilóta nélküli légijármű-rendszer elhárítási (C-UAS) képességek gyártását, beszerzését és finanszírozását olyan szolgáltatásnak kell tekinteni, amely képzett személyzetet, intelligens beruházásokat, egyszerűsített eljárásokat, állami és magánfinanszírozáshoz való hozzáférést, regionális gyártási központokat, valamint a kis- és középvállalkozásokkal, a technológiai cégekkel és a tudományos körökkel való szoros együttműködést igényel;

A doktrína összehangolása

Q. mivel a tagállamoknak törekedniük kell a doktrínák, a képzési létesítmények, a tanúsítási eljárások, a szerelősorok, a harctéri koordináció, a valós idejű célzás, a képzés, a reziliens C2 és irányítás és az összes fenti elem teljes integrációjának összehangolására;

R. mivel ennek az összehangolásnak magában kell foglalnia a drónhasználatra és -gyártásra vonatkozó jogszabályokat és rendeleteket is, és biztosítania kell a NATO doktrínáival és a STANAG-szabványokkal való teljes körű összeegyeztethetőséget, valamint elő kell mozdítania az Ukrajnával közös képzést a hadműveleti készenlét felgyorsítása érdekében;

S. mivel az EU-nak és tagállamainak arra kell törekedniük, hogy átvegyék a vezető szerepet a drónok területén azáltal, hogy elmélyítik a képzéssel, a tanúsítással, az ipari összeszereléssel és az operatív koordinációval kapcsolatos együttműködést, úgy, hogy teljes mértékben tiszteletben tartják a nemzeti szuverenitást, amint azt az EUSZ 4. cikkének (2) bekezdése és 42. cikkének (2) bekezdése is megerősíti;

Stratégiai partnerségek

T. mivel a stratégiai partnerségek elengedhetetlenek a működési küszöbértékek eléréséhez, valamint a szakértelemhez és a nyersanyagokhoz való hozzáféréshez szükséges méretek és minőségi versenyelőny eléréséhez;

U. mivel az ilyen partnerségeknek meg kell erősíteniük az európai biztonsági és védelmi képességeket, kölcsönösnek, átláthatónak és következetesnek kell maradniuk, ugyanakkor el kell kerülniük a harmadik országoktól való kritikus függőségeket a védelmi technológiák, alkatrészek, szoftverek és nyersanyagok terén;

V. mivel a kulcsfontosságú partnerekkel, például Ukrajnával való együttműködés különösen fontos, tekintettel annak páratlan harctéri tapasztalataira, gyors innovációs és alkalmazkodási ciklusaira, a polgári és katonai innovációs ökoszisztémák integrálására és a nagyléptékű dróngyártási kapacitásra, amelyek egyedülálló betekintést nyújtanak az európai védelmi technológiai és ipari bázis (EDTIB) megerősítéséhez;

W. mivel a tanulságoknak a fejlett drónvédelmi rendszerek kifejlesztése terén a C-UAS-ban tapasztalattal rendelkező partnerekkel való megosztása döntő fontosságú Európa rezilienciája szempontjából;

X. mivel a nyugat-balkáni és az EU közvetlen szomszédságában lévő partnerségek a regionális stabilitás és reziliencia szempontjából is alapvető fontosságúak;

Y. mivel a Nyugat-Balkán, amelynek az Európai Unióval közös szárazföldi határa több mint 500 km hosszú, és amely az Unió legközelebbi szomszédos régióját alkotja, közvetlen stratégiai jelentőséggel bír az Unió biztonsága, stabilitása és jóléte szempontjából;

Drónháborúk a periférián

Z. mivel az EU közvetlen szomszédságában számos drónintenzív konfliktus zajlik, és több tagállam is ellenséges drónbehatolással szembesül a légterében; mivel a drónokról folyó eszmefuttatás során az összes európai térség védelmét figyelembe kell venni;

AA. mivel a tagállamokkal – akár szárazföldön, akár tengeren – határos régiók döntő szerepet játszanak a drónok és a védelmi technológiák fejlesztésében és tesztelésében, tekintettel az európai biztonsági környezetben elfoglalt földrajzi és geopolitikai helyzetükből eredő sajátos követelményekre; elismeri, hogy a Nyugat-Balkán, a Földközi-tenger és a Fekete-tenger régiói mind rosszindulatú külföldi befolyásnak, hibrid fenyegetéseknek, dezinformációnak és az európai biztonság aláásására törekvő politikai beavatkozásnak vannak kitéve; mivel ezek a régiók kiszolgáltatottak az ellenséges dróntevékenységgel szemben, és mivel az e régiókban működő partnerek alapvető fontosságúak a kollektív biztonság védelmének első vonalaként;

AB. mivel a terrorista szervezetek dróntechnológiát használnak politikai szereplők elleni támadások végrehajtására, az uniós büntetés-végrehajtási létesítményekbe való behatolásra, valamint robbanóanyagok és fegyverek szállítására;

AC. mivel a haditengerészeti drónok jelentős fenyegetésnek tehetik ki a fontos kereskedelmi útvonalakat, valamint a kereskedelmi és a katonai vízi járműveket egyaránt, ami szükségessé teszi a védelmi képességek fejlesztését;

AD. mivel Ukrajna – miközben egyre bonyolultabb orosz drónok napi támadásainak van kitéve – évente több mint 4,5 millió drónt gyárt, é az Oroszország által 2022 februárjában indított brutális agresszió óta bebizonyította, hogy a drónipar gyorsan felfejleszthető és korszerűsíthető, ezáltal demokratizálva a kulcsfontosságú technológiákhoz való hozzáférést és lehetővé téve a hatékony önvédelmet;

Fokozatosság az orosz fenyegetéssel való szembenézés érdekében

AE. mivel Ukrajna harctéri innovációját és növekvő termelési kapacitását fokozatosan integrálni kell az EDTIB-be;

AF. mivel Oroszország és Kína vezető szerepet tölt be a dróntechnológia tömeges fejlesztésében és proliferációjában, 3–6 hónapos innovációs ciklusokban működve;

AG. mivel az európai államok harmadik országoktól való függősége ebben az ágazatban elfogadhatatlan stratégiai sebezhetőséget jelent; mivel ezért alapvető fontosságú, hogy valamennyi európai védelmi kiadás az európai államok védelmi ügyekben való teljes autonómiájának megteremtését szolgálja;

Költséghatékony megoldások

AH. mivel az uniós tagállamoknak különböző új uniós védelmi kiadási kezdeményezéseket és eszközöket kell felhasználniuk arra, hogy költséghatékony megoldásokat dolgozzanak ki a drónhadviselésre; mivel ezeknek a megoldásoknak prioritásként kell kezelniük az európai ipari rezilienciát, támogatniuk kell a védelmi ágazatban működő kkv-kat, és biztosítaniuk kell, hogy a beruházások olyan konkrét képességekké váljanak, amelyek gyorsan telepíthetők Ukrajna és az európai uniós védelem támogatására;

AI. mivel a pilóta nélküli légijármű-rendszerek eredendően kettős felhasználásúak, mivel jelentős átalakulást hoztak a mobilitás, a logisztika és a vészhelyzet-kezelés terén, míg a drónok telepítésének és a drónelhárítási műveleteknek a hatékonysága reziliens, határokon átnyúló infrastruktúrára támaszkodik, amely lehetővé teszi a mobil indítórendszerek, a parancsnoki járművek és a karbantartási egységek gyors szállítását; mivel harmonizált szállítási infrastrukturális szabványokra van szükség, amelyek lehetővé teszik, hogy a logisztikához, felügyelethez és hírszerzéshez használt drónok biztonságosan működjenek a közös légtérben és a közlekedési folyosókon belül;

Kettős felhasználás a reziliencia érdekében

AJ. mivel a drónokban rejlő kettős felhasználási potenciál a polgári védelem, a katasztrófareagálás és a határigazgatás szempontjából egyre fontosabbá válik Unió-szerte, miközben a fennálló biztonsági és migrációs válságok, valamint a hibrid fenyegetések rávilágítanak a helyzetismeret és a gyorsreagálási képességek sürgős szükségességére; mivel számos kritikus védelmi dróntechnológia polgári területről származik, és kettős felhasználású kritikus alkatrészeket használ, és a drónágazat egésze jelentősen hozzájárulhat Európa műveleti képességeihez;

AK. mivel a drónok és a drónelhárítási rendszerek fejlesztését a polgári védelem, a társadalmi reziliencia és a technológia felelősségteljes kettős felhasználása szilárd biztosítékainak kell kísérniük, biztosítva, hogy a védelmi beruházások az egészségügyi, a humanitárius logisztikai és a polgári védelmi kapacitásokat is megerősítsék; mivel a több területet átfedő és kettős felhasználású innováció stratégiai értékkel bír, különösen a légi, tengeri és szárazföldi pilóta nélküli rendszerek polgári technológiákkal való integrálása terén;

Drónhadviselés a modern harctéren

A műveletek hozzáigazítása a drónhadviseléshez

1. hangsúlyozza, hogy az UAS-t és a C-UAS-t taktikai és műveleti szinten integrálni kell, elismerve, hogy ahhoz, hogy a fegyveres erők hatékonyan tudjanak működni a gyorsan fejlődő modern harctéren, a

katonáknak képesnek kell lenniük olyan valós idejű „drónfalak” létrehozására, amelyek radarokat, akusztikus érzékelőket, rádiófrekvenciás érzékelőket, kamerákat, elektro-optikai és infravörös érzékelőket és lézeralapú „hard kill” megoldásokat integrálnak a túlélésük, mobilitásuk, halált okozó képességük, helyzetismeretük és kinetikus műveleti képességük biztosítása érdekében;

2. hangsúlyozza, hogy az elavulás megelőzése érdekében biztosítani kell a technológiai alkalmazkodóképességet, a rendszeres korszerűsítési és fejlesztési ciklusokat, és elő kell mozdítani az innovatív rendszerek folyamatos integrációját valamennyi operatív területen, beleértve a szárazföldi, a légi, a tengeri és a víz alatti területeket is;

3. hangsúlyozza, hogy az ilyen technológiák fejlesztéséhez és bevezetéséhez be kell ruházni a kutatás-fejlesztésbe (K+F), meg kell könnyíteni a polgári-katonai kutatási partnerségeket, valamint támogatni kell a csúcstechnológiai védelmi ipari ágazatban működő induló innovatív vállalkozásokat és kkv-kat;

4. felhívja a tagállamokat és a Bizottságot, hogy integrálják a többfunkciós és szállító légi járműveket (például az A400M és a korai előrejelző és légtérellenőrző [AEW&C] repülőgépeket) légi vezetési, irányítási és kommunikációs (C3) átjátszó, harcirányító és drónhordozó csomópontként az összeköttetés és a műveleti hatótávolság fenntartása érdekében; ösztönzi az Európai Védelmi Ügynökség (EDA) és az európai ipar közötti együttműködést a nagy repülési magasságú és a taktikai pilóta nélküli eszközöket összekapcsoló, interoperábilis, nyílt architektúrájú vezetési, irányítási és kommunikációs ökoszisztémák kialakítása érdekében;

5. hangsúlyozza, hogy szilárd, szuverén katonai légi szállítási láncra van szükség a moduláris drónrendszerek szállítása, telepítése és támogatása érdekében, biztosítva a haderő gyors bevetését, a reziliens logisztikát, valamint az adatok, a hálózatok és a missziók autonómiájának teljes körű európai ellenőrzését;

6. ösztönzi a tagállamokat, hogy mérjék fel e változásnak a hadviselési struktúrára, képzésre és etikai normákra gyakorolt hosszú távú hatásait;

Frontvonalbeli kihívások és felszerelési igények

7. elismeri a drónok felismerése jelentette kihívást, amellyel a frontvonalbeli katonák szembesülnek, és javasolja drónelhárító puskák, rakéták, elfogó drónok, drónelfogók, ágyúval felszerelt precíziós elhárító fegyverrendszerek, drónelhárító zavaró puskák és jelfelderítés, elektronikai hadviselési képességek és a reziliens vezetés és irányítás (C2) integrálását a gyalogsági erőkbe kiképzés és elektronikai hadviselő (EW) egységek alárendelése révén, hogy a

gyalogság hatékonyan tudjon működni a frontvonalon, maximalizálva védelmi és javítási képességét, valamint biztosítva az ellenséges drónok helyes azonosítását és elfogását;

8. figyelmeztet arra, hogy az egységszintű UAS hiánya a harc kezdeti szakaszában az idő szempontjából kritikus képességbeli hiányosságot teremt, amelyet az ellenfelek kihasználhatnak, ami magasabb áldozatokhoz és a működési szabadság csökkenéséhez vezet; sürgős intézkedésekre szólít fel e hiányosság képzés és doktrinális alkalmazkodás révén történő megszüntetése érdekében;

Alacsony költségű C-UAS-képességek szükségessége

9. hangsúlyozza a drónok feltartóztatásának jelenlegi fenntarthatatlanul magas költségei jelentette kihívást, és közös programokat és piacvezérelt kezdeményezéseket szorgalmaz a költséghatékony C-UAS-képességek – például az elektronikai hadviselés, a lézer, az akusztikus érzékelő rendszerek és a mesterséges intelligencia által irányított feltartóztatás – fejlesztésének előmozdítása érdekében a feltartóztatásonkénti költségek csökkentése érdekében, és felhívja a Bizottságot, hogy vizsgálja meg a jelenlegi védelmi ipari eszközök használatának megvalósíthatóságát a drónok feltartóztatásonkénti költségeinek csökkentésére irányuló cél támogatása érdekében;

10. felszólít a meglévő légvédelmi rendszerek Ukrajna példáját követő fokozott gyártására és technológiai fejlesztésére, amely eddig a leghatékonyabb, legmobilisabb és legköltséghatékonyabb intézkedésnek bizonyult a pilóta nélküli légijármű-rendszerek elhárításában;

11. kéri, hogy helyezzenek hangsúlyt a pilóta nélküli légijármű-rendszerek egyszerű, alacsony költségű elhárító eszközeinek kifejlesztésére, amelyek gyorsan előállíthatók és telepíthetők az azonnali üzemkész állapot biztosítása érdekében;

A harci doktrína drónokra adaptálása

12. ösztönzi a fegyveres erőket, hogy a műveleti tervezés egyik rétegeként építsék be a drónokat valamennyi harci doktrínába, és hangolják össze azokkal, a hibrid hadviselési forgatókönyvekre összpontosítva, biztosítva az interoperabilitást a NATO vezetési és irányítási (C2) rendszereivel, a polgári légiforgalmi szolgáltatási rendszerekkel és a drónok integrációjára vonatkozó uniós U-Space-kerettel;

13. felszólít a tagállamok fegyveres erői közötti képességcélok és tervezés aktualizálására annak biztosítása érdekében, hogy az Ukrajnában levont tanulságok beépüljenek a harc doktrínájába;

14. hangsúlyozza, hogy a drónelhárítási képességeket nemcsak a gyalogsági egységekbe kell integrálni, hanem az összes főbb katonai platformba is, beleértve a hadihajókat, a harckocsikat, a páncélozott szállító harcjárműveket és a logisztikai járműveket; felhívja a tagállamokat és az Európai Védelmi Ügynökséget annak biztosítására, hogy a jövőbeli beszerzési és korszerűsítési programok szisztematikusan tartalmazzanak az egyes platformok működési környezetéhez igazított C-UAS-modulokat; hangsúlyozza, hogy ez az integráció fokozni fogja a haderővédelmet, javítani fogja a nagy értékű eszközök túlélési képességét, és erősíteni fogja a szárazföldi, légi és tengeri színterek közötti interoperabilitást;

15. javasolja, hogy az EU társfinanszírozásával megvalósuló valamennyi drónfolyosó és támogató infrastruktúra tartalmazzon beépített kiberreziliencia- és redundanciaszinteket, összhangban az Európai Számvevőszéknek a katonai mobilitásról szóló második cselekvési terv III. pillérének („Reziliencia és felkészültség”) megerősítésére vonatkozó ajánlásával;

16. folyamatos finanszírozásra szólít fel az EU eszközein és a nemzeti programokon belül a meglévő flották utólagos átalakítása, valamint a képzési és karbantartási ciklusok révén történő állandó készenlét biztosítása érdekében;

17. ösztönzi, hogy a korszerűsített katonai mobilitási folyosók mentén hozzanak létre mobil drón-karbantartási és adatátviteli állomásokat annak érdekében, hogy még a leromlott kommunikációs környezetben is biztosítsák a folyamatos C2 és javítási képességeket;

18. javasolja, hogy a légi felügyeleti drónokat integrálják a meglévő európai közlekedési infrastruktúra-megfigyelési rendszerekbe (hidak, alagutak, repülőterek), erősítve mind a polgári védelmet, mind a gyors védelmi reagálást; kéri a kettős felhasználású finanszírozási modellek előnyben részesítését a drónrendszerek esetében, amelyek igazodnak a versenyképességi célokhoz;

19. sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy mielőbb hajtsák végre az interoperábilis UAS-egységekre vonatkozó, egyértelmű mérföldkövekkel jelzett, eredményeket és elszámoltathatóságot tartalmazó, fokozatos tervet, és javasolja, hogy az EU által társfinanszírozott valamennyi drónfolyosó és támogató infrastruktúra tartalmazzon beépített kiberrezilienciát és redundanciát biztosító rétegeket;

20. kéri, hogy az uniós drónvédelmi kezdeményezés keretében hozzanak létre kísérleti folyosókat, amelyek a kikötői és energetikai infrastruktúra védelmére összpontosítanak, és amelyek a C-UAS operatív protokolljainak („playbook”) validálását, valamint a kis- és középvállalkozások valós bevetési lehetőségeinek biztosítását szolgálnák;

21. elismeri, hogy a drónokra vonatkozó művelet-végrehajtási szabályok nem egyértelműek, és arra ösztönzi a tagállamokat, hogy a NATO-val együttműködve vizsgálják felül a drónokkal kapcsolatos fenyegetések valamennyi típusára vonatkozó művelet-végrehajtási szabályokat annak biztosítása érdekében, hogy azok megfelelőek legyenek a leginnovatívabb fenyegetésekre való reagáláshoz;

Drónpilóták képzése és tanúsítása

22. ösztönzi a tagállamokat és Ukrajnát, hogy közösen képezzenek ki drónpilótákat, és bocsássanak ki részükre a tüzérségi vagy pilóta nélküli légi járművek üzemeltetőinek szabványaival egyenértékű szabványokra vonatkozó bizonyítványt, fektessenek be a drónelhárító rendszerekbe – hard-kill, és soft-kill rendszerekbe egyaránt –, értékeljék újra a páncélzat áttörhetetlenségét, gondoskodjanak a harckocsik és a páncélozott személyszállító járművek átalakításáról, hogy ellenállóvá váljanak a pilóta nélküli légi járművekkel szemben, továbbá bővítsék az elektronikai hadviselő egységeket annak biztosítása érdekében, hogy valamennyi zászlóalj rendelkezzen megerősített zavarási képességekkel, és hozzanak létre drónvédelmi zónákat a kritikus infrastruktúrák körül;

23. hangsúlyozza, hogy a drónrendszerek iteratív fejlesztésére és tesztelésére van szükség annak érdekében, hogy biztosított legyen azok alkalmazkodóképessége és a felmerülő fenyegetésekre való reagálóképessége, tekintettel az e területen végbemenő technológiai fejlődés gyors ütemére; hangsúlyozza a szoftverekkel meghatározott rendszerek fontosságát, amelyek gyorsan módosíthatók és frissíthetők a harctér változó igényeinek kielégítése érdekében, ezáltal lehetővé téve a fegyveres erők számára, hogy a potenciális ellenfelek előtt maradjanak, és megőrizzék versenyelőnyüket ezen a területen;

A tömeges, mélycsapásos drónrajok növekvő veszélye

24. hangsúlyozza a drónok egyre gyakoribb használatát a kritikus infrastruktúrák elleni hibrid és terrortámadásokban, valamint az ilyen támadások által előidézett aszimmetrikus előnyöket;

25. emlékeztet az ismeretlen eredetű drónok általi behatolásokra, amelyek megzavarják a kritikus infrastruktúrákat Dániában, Norvégiában, Németországban és Belgiumban, beleértve a nemzetközi repülőtereket és katonai bázisokat; emlékeztet a Pókháló-hadműveletre, a Moldovai Köztársaság energiahálózata elleni sikertelen szabotázsakcióra, valamint a vörös-tengeri hajózást megzavaró, ismétlődő húszi dróntámadásokra; hangsúlyozza, hogy az ilyen esetek jól szemléltetik azt, hogy miként lehetséges olcsó rendszerek segítségével fennakadásokat okozni; sürgeti a tagállamokat, hogy építsenek be drónspecifikus reagálási protokollokat nemzeti rezilienciaépítési terveikbe;

26. határozottan elítéli a közelmúltban több uniós tagállamban, többek között Lengyelországban, Romániában és a balti államokban elkövetett orosz drónbehatolásokat és feltételezett ellenséges átrepüléseket, amelyek határ menti területeket, energetikai létesítményeket és logisztikai központokat céloztak meg;

27. figyelmeztet arra, hogy ezek az incidensek azt mutatják, hogy az állami és nem állami szereplők egyre inkább képesek alacsony költségű, pilóta nélküli rendszereket alkalmazni a közbiztonság veszélyeztetése, az ellátási láncok megzavarása, valamint az EU és a NATO védelmi felkészültségének tesztelése érdekében;

28. hangsúlyozza, hogy az ilyen esetek jól szemléltetik azt, hogy miként lehetséges olcsó rendszerek segítségével fennakadásokat okozni;

29. kiemeli, hogy a drónok nemcsak katonai, hanem szélesebb körű közbiztonsági kockázatokat is jelenthetnek, beleértve a közegészséget, a környezetvédelmet és a polgári infrastruktúrát érintő esetleges visszaéléseket is; sürgeti a tagállamokat és a Bizottságot, hogy építsék be ezeket a szempontokat a nemzeti és uniós szintű kockázatértékelésekbe és felkészültségi stratégiákba, és építsenek be drónspecifikus reagálási protokollokat nemzeti rezilienciaépítési tervekbe;

30. elismeri, hogy a Pókháló-hadművelet és az Ébredő oroszlán-hadművelet és az orosz árnyékflotta alkalmazása megmutatták a stratégiai eszközökkel szemben az ellenséges államon belülről indított mélységi csapásmérés képességét, és ösztönzi a tagállamok polgári védelmi tervezőit, hogy a vészhelyzeti tervezési doktrínában gondoskodjanak az ilyen forgatókönyvekkel szembeni védelemről;

31. elismeri, hogy a drónok átalakították a modern hadviselés stratégiai és működési környezetét, a taktikai felderítéstől és a harctéri támadásoktól kezdve a stratégiai mélységi csapásokig és a kibertechnológián alapuló műveletekig, és hogy olyan aszimmetriákat vezetnek be, amelyek meg is erősíthetik, de destabilizálhatják is az EU védelmi helyzetét;

32. kiemeli az uniós infrastruktúra ellen a szürke zónás szaturációs támadások kockázatát;

33. hangsúlyozza, hogy meg kell védeni az európai energiahálózatokat, közutakat, vasutakat, közlekedési csomópontokat és digitális infrastruktúrát mint a hibrid hadviselés kiemelt céljait, valamint a hadsereg, a bűnüldöző szervek, az elsődleges beavatkozók, a határellenőrzés és a civil társadalom közötti szükséges szinergiát a vészhelyzeti tervezési doktrína hatékony végrehajtása érdekében; javasolja egy olyan platform létrehozását, amely lehetővé teszi a bevált gyakorlatok megosztását a stratégiai infrastruktúrát kezelő hatóságok között;

34. hangsúlyozza, hogy sürgősen fokozni kell a tengeri megfigyelést a Balti-, az Északi- és a Fekete-tenger térségében, ahol az orosz dróntevékenységek különös fenyegetést jelentenek; hangsúlyozza, hogy meg kell oldani az orosz árnyékflotta ügyét, tekintettel annak gyanújára, hogy köze van a drónok európai légtérbe történő behatolásához; úgy véli, hogy a hibrid hadviselés új operatív dimenziója szükségessé teszi a tengeri védelmi stratégiák és a pilóta nélküli légi járművek elhárítását célzó stratégiák integrálását; üdvözli a NATO által vezetett műveletek, például a Balti Őrszem elindítását;

Reziliencia és védelmi terek

35. javasolja átfogó nemzeti polgári védelmi stratégiák kidolgozását a dróntámadásokkal szemben, biztosítva a nemzeti, regionális, önkormányzati, közösségi és háztartási szintű felkészültséget, hangsúlyt helyezve a helyi lakosságnak szóló korai előrejelző rendszerekre, a reagálás módjára vonatkozó egyértelmű utasításokra, valamint a lakosság és az infrastruktúra számára kialakított védett terekre (óvóhelyekre);

36. hangsúlyozza, hogy közös iránymutatásokra van szükség a C-UAS nemzeti stratégiáinak kialakítására vonatkozóan, teljes mértékben tiszteletben tartva a tagállamok szuverenitását és azoknak a színtereknek a sajátosságait, ahol e C-UAS-stratégiáknak működniük kell;

37. felszólít a Közös Kutatóközpont pilóta nélküli légijármű-rendszerek elleni védelemről szóló meglévő kézikönyveinek rendszeres frissítésére annak biztosítása érdekében, hogy az ellenintézkedések továbbra is hatékonyak maradjanak e folyamatosan változó fenyegetéssel szemben, mind a technológia, a doktrínák és a gyakorlat tekintetében;

38. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy az (EU) 2022/2557 irányelvvel összhangban biztosítsák a kritikus uniós infrastruktúrák és szervezetek védelmét az esetleges dróntámadásokkal szemben;

39. ösztönzi a tagállamokat, hogy végezzék el a meglévő menedékhely-infrastruktúra átfogó ellenőrzését és értékelését, és támogatja a kritikus uniós infrastruktúra körüli állandó repüléstilalmi és UAS-ellenes zónák létrehozását, amelyeket a nemzeti hatóságok és a Frontex koordinálnak, és amelyeket közös C2 platformok támogatnak; javasolja, hogy ezeket az övezeteket lássák el többszintű észlelő és kockázatcsökkentő rendszerekkel, amelyeket a Belső Biztonsági Alap, az Európai Védelmi Alap (EDF) UAS-elhárítási kerete és más vonatkozó uniós eszközök finanszíroznak;

40. hangsúlyozza, hogy sürgősen megerősített drónvédelmi tervet kell bevezetni a kritikus energetikai infrastruktúra körül, és ösztönzi a tagállamokat, hogy tárják fel az önkéntes nemzeti védelmi szereplők

polgári védelmi és rezilienciaépítési erőfeszítésekbe való bevonásában rejlő lehetőségeket; megjegyzi, hogy ezek a szereplők kulcsfontosságú szerepet játszhatnak a helyi felkészültség, tudatosság és támogatási kapacitás növelésében hibrid és válsághelyzetekben;

41. ösztönzi a tagállamokat, hogy vizsgálják felül az UAS-támadásokkal szembeni nemzeti veszélyhelyzet-kezelési doktrínákat és operatív koncepciókat, hogy azok a kockázatelemzést és a fenyegetések feltérképezését, az óvóhelyekre vonatkozó hatékony előírások kidolgozását és a stratégiai infrastruktúra védelmét, a sürgősségi szolgálatok, a helyi hatóságok és közösségek képzését, a technológiai integrációt, beleértve a C4I rendszereket és a mesterséges intelligencián alapuló fenyegetettségelemzést, valamint a többéves képzési programokat létrehozó és végrehajtó Nemzeti Veszélyhelyzet-kezelési Központ (NEMC) létrehozását is tartalmazzák;

42. javasolja továbbá, hogy a polgári védelmi keretek részeként erőteljesebben használják fel az uniós tagállamok önkéntes nemzeti védelmi erőforrásait, különösen a helyi közösségek felkészültségének és válságkezelési képességeinek javítása érdekében, és alapvető fontosságúnak tartja, hogy a tagállamok hatékony korai előrejelző rendszereket és egyértelmű kommunikációs protokollokat biztosítsanak a közbizalom fenntartása, a pánik csökkentése és a vészhelyzetek során a megfelelés biztosítása érdekében; javasolja, hogy ezek a stratégiák tartalmazzanak rendelkezéseket az érintett lakosságnak nyújtott pszichológiai és szociális támogatási szolgáltatásokra, valamint a helyi közösségek polgári védelmi képzésére vonatkozóan az általános reziliencia fokozása érdekében;

43. kéri, hogy az EU által finanszírozott programok mozdítsák elő a védelmi, az űrkutatási, a polgári védelmi és a közlekedési ágazat közötti együttműködést az interoperábilis, több területet átfedő, pilóta nélküli és C-UAS rendszerek fejlesztésének felgyorsítása érdekében; úgy véli, hogy a drónokkal kapcsolatos kutatás finanszírozásának hozzá kell járulnia a drónok polgári felhasználásának javításához is, például az erdőtüzek elleni küzdelemben vagy a kutatási és mentési műveletekben; ösztönzi a polgári és a védelmi ágazat közötti cserék megkönnyítését, ami a Bizottság 2.0-ás drónstratégiájával összhangban megfelelő kettős felhasználású kutatáshoz vezet;

44. hangsúlyozza az átfogó nyilvános tájékoztató kampányok és oktatási kezdeményezések fontosságát a drónbiztonsággal kapcsolatos társadalmi tudatosság növelése érdekében, kiegészítve azokat a pilóta nélküli rendszerekkel kapcsolatos dezinformációs tevékenységek nyomon követésére és leküzdésére irányuló fokozott intézkedésekkel, különösen a polgári lakosságra gyakorolt pszichológiai hatást célzó tevékenységekkel;

45. úgy véli, hogy kiemelkedő szükség van egy átfogó polgári védelmi stratégiára; javasolja, hogy a stratégia tartalmazza a következőket:

a) a fenyegetések és szükségletek felmérésére szolgáló módszertan meghatározása;

b) olyan műveleti koncepció kialakítása és végrehajtása, amely minden szinten biztosítja az egyértelmű döntéshozatalt, az ügynökségek közötti koordinációt és a valós idejű információáramlást;

c) felkészültség és korai előrejelzés, amely mechanizmusokat alakít ki a korai felkészültségre, az időben történő riasztásra és a lakosságnak szóló egyértelmű utasításokra vonatkozóan;

d) első beavatkozás, amely során az elsődleges beavatkozók, az orvosi szolgálatok, a polgári védelem, a katonai erők és az önkéntesek szerepei egyértelműen meg vannak határozva, és a felek között fejlett kommunikációs rendszerekkel támogatott egyeztetés zajlik;

e) fizikai védelem és folytonosság a lakosság és a kritikus infrastruktúra meghatározott védelmi szintjei mellett a veszteségek csökkentése és a folyamatos működés biztosítása érdekében;

f) a kritikus infrastruktúrák rezilienciája, amelynek célja az alapvető szolgáltatások túlélési képességének és folyamatos funkcionalitásának garantálása;

g) határvédelem, amely magában foglalja a beszivárgás megelőzését célzó technológiai megoldásokat, amit hírszerzési és gyorsreagálási képességek támogatnak;

h) a Közösség ellenálló képességének fokozása a nemzeti és helyi vezetés támogatásával, az önkéntesek integrálásával, a kiszolgáltatott népességcsoportok támogatásával és valós idejű közösségi iránymutatás biztosításával;

i) a hivatalos csatornákon és a közösségi médián keresztül a bizalom és a tudatosság fenntartása érdekében a hiteles kommunikációs stratégiákkal kapcsolatban tanácsot adó nyilvános tájékoztató és kommunikációs kampányok támogatása;

j) a gazdasági reziliencia fejlesztése a biztonsági készletek és erőforrások koordinációjának, valamint az alapvető szolgáltatások folyamatosságának minden szinten történő támogatása révén;

k) a felkészültség és a hatékony válságkezelés biztosítására összpontosító szimulációkkal közösen végzett képzések és gyakorlatok;

46. javasolja többrétegű védelmi rendszerek és a szilárd hazai felkészültség közös fejlesztését és beszerzését, különös tekintettel a polgári riasztási rendszerekre, a védett menedékhelyekre és a közoktatási kampányokra;

47. hangsúlyozza, hogy a pilóta nélküli rendszerek különösen sebezhetők a kibertámadásokkal és a hírszerzési beszivárgással szemben; felhívja a tagállamokat és az érintett uniós ügynökségeket, hogy erősítsék meg a dróntechnológiák általános biztonságát, beleértve a kiberrezilienciát, a titkosítási szabványokat, a tulajdonjog feletti ellenőrzést, valamint a kémkedéssel és az ellenséges hírszerzési tevékenységekkel szembeni ellenálló képességet, biztosítva a védelmet az ilyen rendszerek teljes életciklusa során;

Gyors bevethetőség

48. hangsúlyozza azokat a kihívásokat, amelyeket a pilóta nélküli légijármű-rendszerek képviselnek a tagállamok számára a városi és rejtett környezetben való dinamikus célkiválasztásuknak, taktikai rugalmasságuknak, sebészi pontosságuknak, aszimmetrikus előnyüknek és tömeges bevethetőségüknek köszönhetően;

49. elismeri a valós idejű adatokat szolgáltató hírszerző, megfigyelő és felderítő (ISR) drónokat közvetlenül követő csapásmérő drónokat kombináló – ily módon a nemzeti védelmi erőknek a védelem megerősítésére vagy a reagálási képességek megszervezésére kevés időt hagyó – többszintű drónműveletek Oroszország általi alkalmazásából adódó kihívásokat;

50. határozottan elítéli a közelmúltban több uniós tagállamot értintő, határ menti területeket, energetikai létesítményeket, katonai helyszíneket és logisztikai központokat célzó orosz drónbehatolásokat és feltételezett ellenséges átrepüléseket;

51. figyelmeztet arra, hogy ezek az incidensek azt mutatják, hogy állami és nem állami szereplők egyre inkább képesek olcsó, pilóta nélküli rendszereket alkalmazni a közbiztonság veszélyeztetése, az ellátási láncok megzavarása, valamint az EU és a NATO védelmi felkészültségének tesztelése érdekében;

52. komoly aggodalmának ad hangot amiatt, hogy Oroszország Ukrajna területén és az uniós tagállamok légterét megsértve egyaránt beveti a partnerei által szállított drónokat;

53. szorgalmazza megerősített szankciók kiszabását azon orosz ellátási láncokra, alkatrészekre és orosz technológiai transzferekre, amelyek

lehetővé teszik más országok számára Oroszország dróntechnológiával való ellátását;

54. sürgeti a Bizottságot, hogy hozza meg a szükséges intézkedéseket az ilyen tevékenységek megelőzése érdekében;

55. hangsúlyozza, hogy a dróntámadásokkal szembeni hatékony nemzeti polgári védelmi stratégiákat olyan modernizált, kettős felhasználású közlekedési és kommunikációs infrastruktúrának kell támogatnia, amely lehetővé teszi a pilóta nélküli légijármű-rendszerek elhárítására szolgáló egységek, a mobil radareszközök és a javítócsoportok gyors mozgását, biztosítva, hogy a rezilienciatervek műveleti mobilitást eredményezzenek;

56. úgy véli, hogy a szakaszszintű irányítással működő decentralizált drónegységek Ukrajna általi bevezetése követésre méltó, értékes módszernek tekinthető;

57. javasolja autonóm döntéshozatali ciklussal működő dróncsapásmérő csoportok integrálását a tagállamok fegyveres erőinek dandárjaiba;

58. sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a NATO-val közösen indítsanak egy hat hónapos EU–NATO kísérleti projektet a szövetséges dandárokkal való bevetésre szánt kezdeti, századszintű harci drónegységek létrehozására, tanúsítására és validálására, azzal a követelménnyel, hogy közzé kell tenni a kísérleti projekt validálási jelentését és az ajánlott nyomonkövetési intézkedéseket;

59. elismeri, hogy intenzív elektronikai hadviselési környezetben az UAS-rendszerek hatékonysága elsősorban a navigáció pontosságától függ;

60. javasolja, hogy a pontos időzítési adatok biztosítása, valamint a navigációs hibák mérséklése érdekében vezessék be az irányított vételi mintázatú antennákat (CRPA) és a megbízható GNSS-jelek, például a Galileo kormányzati ellenőrzésű szolgáltatás használatát a fegyveres erők távpilótáinál;

61. hangsúlyozza, hogy az ellenséges zavarással és interferenciával szembeni sebezhetőség minimalizálása érdekében a támadó jellegű UAS-beruházásoknak drónelhárítási rendszerekkel, elektronikus védelmi intézkedésekkel és GNSS-rezilienciával kell kiegészülniük;

62. szorgalmazza mind páncéltörő, mind gyalogsági harci drónegységek azonnali finanszírozását és gyors felállítását a NATO és az EU fegyveres erőiben század-, zászlóalj- és dandárszinten, és hogy azokat szervesen ágyazzák be a harci egységekbe egész Európában; kéri, hogy Ukrajnát vonják be teljes értékű műveleti és doktrinális partnerként a fejlesztési, kiképzési és tanúsítási folyamatba; sürgeti a Bizottságot és a főképviselőt, hogy dolgozzanak ki a beszerzésre, kiképzésre, fenntartásra és tanúsításra vonatkozó kétéves gyorsított programot;

63. javasolja, hogy a hibrid hadviselési forgatókönyvek kezelése érdekében a tagállamok nemzeti védelmi stratégiáik alapján dolgozzanak ki közös választ az UAS-támadásokra, többek között olyan technológiai megoldások közös kidolgozása és beszerzése révén, amelyek közösen bevethetők és teljes mértékben interoperábilisak a NATO vezetési és irányítási (C2) rendszereivel, és amelyek zökkenőmentesen beépülnek a polgári légiforgalmi szolgáltatási rendszerekbe és a drónok integrációjával kapcsolatos uniós U-Space keretbe;

64. hangsúlyozza a polgári drónokban rejlő lehetőségeket és előnyöket, valamint többek között azt az átalakulást, amelyet a mobilitás, a logisztika, a veszélyhelyzet-kezelés és a térképészet terén eredményeztek, és megjegyzi, hogy már most is jelentős előrelépést jelentenek az EU előtt álló biztonsági és védelmi kihívások kezelése terén;

Drónok és C-UAS-képességek felkutatása, finanszírozása és beszerzése

Előzetesen jóváhagyott szállítók

65. felhívja a nemzeti és nemzetközi közbeszerző és ajánlatkérő szerveket, többek között a Bizottságot és az EDA-t, hogy a kritikus drónalkatrészekre és -platformokra vonatkozóan a tagállamokkal szoros együttműködésben és a kkv-k számára Unió-szerte egyenlő hozzáférést biztosítva hozzanak létre nyílt, átlátható, előzetesen jóváhagyott szállítói listákat és elsőbbségi megrendeléseket, lehetővé téve válságok idején a gyorsabb szerződéskötést;

66. hangsúlyozza, hogy ezeknek a listáknak átlátható és versenyalapú kiválasztási eljárásokon kell alapulniuk, azokat rendszeresen frissíteni kell a – többek között Ukrajnából származó – műveleti visszajelzések fényében, és el kell kerülni, hogy olyan hosszú távú piaci preferenciák alakuljanak ki, amelyek torzíthatják a versenyt; szorgalmazza az uniós finanszírozási eszközökhöz való hozzáférés kiterjesztését, valamint az induló innovatív vállalkozásokat és a kutatóintézeteket egyenlő feltételek mellett bevonó közbeszerzési eljárások alkalmazását;

67. felhívja az EU-t, hogy hozza létre a kritikus drónalkatrészek előre jóváhagyott szállítóinak EDA által kezelt jegyzékét, és rámutat annak fontosságára, hogy az európai védelmi ipari bázisban való részvételük megkönnyítése érdekében a kkv-k számára lehetővé kell tenni, hogy a teljes múltbeli teljesítményük igazolása helyett helyszíni ellenőrzések révén szerezzék meg a részvételi jogosultságot;

A kkv-k támogatása

A regionális központokról és a finanszírozási eszközökről

68. ösztönzi a tagállamokat és az EDA-t, hogy egyszerűsítsék a tanúsítási és légialkalmassági szabványokat az integráció felgyorsítása és a vizsgálatok és tanúsítványok közötti átfedések csökkentése érdekében; ösztönzi, hogy az EDIP és más pénzügyi eszközök a szabályozás felgyorsítása révén kezeljék prioritásként a megosztott infrastruktúrával rendelkező regionális dróngyártó és C-UAS innovációs központok finanszírozását, különösen a frontvonalbeli államok körében; hangsúlyozza, hogy a magas színvonalú munkaerő érdekében fontos a tisztességes munkaügyi gyakorlatok, a szociális védelem és a készségfejlesztés előmozdítása, egyúttal támogatva a helyi közösségeket és a kkv-kat, külön hangsúlyt fektetve a fenntartható foglalkoztatási lehetőségek megteremtésére;

69. külön célzott támogatást, többek között egyszerűsített pályázati eljárásokat és odaítélési kritériumokat kér a kkv-k számára ahhoz, hogy hozzáférjenek ezekhez a pénzügyi eszközökhöz;

A kkv-k finanszírozáshoz és közbeszerzéshez való hozzáféréséről

70. megjegyzi, hogy a kkv-k jelentős akadályokba ütköznek az uniós védelmi alapokhoz való hozzáférés terén, és gyakran ki vannak zárva a hagyományos szerződő felek által uralt nagy volumenű közbeszerzésekből; ezért ösztönzi olyan egyedi mechanizmusok létrehozását, amelyek az adminisztratív terhek csökkentése, a kudarc esetén toleranciát mutató közvetlen finanszírozási eszközök bevezetése, valamint a kkv-k számára elengedhetetlen kis összegű támogatások és gyorsfinanszírozási eszközök biztosítása révén támogatják a kkv-k belépését, a méltányos feltételek arányos konzorciumi követelmények, észszerű garanciák és rugalmas fizetési feltételek formájában történő biztosítása mellett; ösztönzi az induló innovatív vállalkozások és a kutatószervezetek közbeszerzési eljárásokba való bevonását;

71. elismeri, hogy a könnyű drónok fejlesztésében, gyártásában vagy üzemeltetésében részt vevő európai ipar 80%-ban kkv-kból áll, amelyek elengedhetetlenek a dróntechnológia kutatás-fejlesztéséhez és innovációjához, valamint az ágazatban bekövetkező váratlan változásokra való gyors reagáláshoz, amint az Ukrajnában is bebizonyosodott, és hogy ezek a vállalatok nehézségekbe ütköznek projektjeik finanszírozáshoz jutása terén;

72. felhívja a Bizottságot, hogy hozzon létre a finanszírozás megszerzésében és az ahhoz való hozzáférésben tájékoztatást és segítséget nyújtó egyedüli kapcsolattartó pontot a drónokkal foglalkozó uniós kkv-k számára, mivel üzleti struktúrájuk megnehezíti számukra az említett folyamatokhoz kapcsolódó bürokratikus terhek viselését;

73. üdvözli a Bizottságnak az uniós védelmi kkv-k és induló innovatív vállalkozások támogatására irányuló, különösen az EDF uniós

védelmi innovációs programján (EUDIS) keresztül megvalósuló meglévő kezdeményezéseit;

74. felhívja az EDA-t és a Bizottságot, hogy ezekre az erőfeszítésekre építve vizsgálják meg olyan további intézkedések lehetőségét, amelyek felgyorsítják a nagy hatású védelmi rendszerek drónokkal foglalkozó európai kkv-k általi telepítését oly módon, amely lehetővé teszi e kkv-k számára, hogy biztosítsák üzleti életképességüket, ezzel egyidejűleg fejlesztve az európai védelmi képességeket, elősegítve az ukrán fegyveres erőkkel való integrációt és előmozdítva a gyakori közös innovációs erőfeszítéseket;

A kkv-k növekedéséről, léptékváltásáról és ipari integrációjáról

75. elismeri, hogy a drónipari cégek többsége kkv és induló innovatív vállalkozás, ezért elengedhetetlen a kkv-kat érintő eljárások és támogatási intézkedések – például a vissza nem térítendő támogatások, a szabályozási támogatás, az integráció és a léptékváltás – egyszerűsítése;

76. a technológiatranszfer és az ipari szinergiák előmozdítása érdekében szorgalmazza olyan regionális dróninnovációs klaszterek létrehozását, amelyek összekapcsolják a kkv-kat, a kutatóközpontokat és a nagyobb védelmi integrátorokat;

77. elismeri, hogy az EDF-ben megvan a lehetőség arra, hogy segítse a kkv-kat abban, hogy kulcsfontosságú beszállítóvá fejlődjenek, és ösztönzi azokat a programokat, amelyek segítik a kkv-kat a komponensek beszerzésében, a gyártástervezés fejlesztésében, és a gyártás fokozása érdekében támogatják a magas szintű automatizálást;

78. ösztönzi, hogy az EDF-programok a BraveTech EU kezdeményezésre építve tegyék lehetővé a kkv-k gyorsabb növekedését egy sor olyan finanszírozási forduló révén, amelyek támogatják a korai növekedést és a tőkéhez való hozzáférést, a termékfejlesztést, a tesztelést és az értékelést;

79. felhívja a Bizottságot, hogy a gyártás bővítése érdekében ösztönözze a vezető európai védelmi beszállítók és a dróninnovátor kkv-k közös vállalkozásait; javasolja e tekintetben az ukrán ipar bevonását;

A tesztelésről, a tanúsításról és a szabályozás egyszerűsítéséről

80. elismeri, hogy a drónok tesztelése és validálása között hosszú idő telik el, és ösztönzi a tagállamokat, hogy helyezzék hatályon kívül azokat a közbeszerzési korlátozásokat, amelyek hátráltatják a kulcsfontosságú képességeket tesztelő kkv-kat;

Az európai védelmi technológiai és ipari bázis (EDTIB)

81. ösztönzi a tagállamokat és a Tanácsot, hogy az EDTIB-be építsék be a következő generációs dróntechnológiákat, például az élvonalbeli MI-t, a drónraj-autonómiát és a megerősített C2-kapcsolatokat, ugyanakkor törekedve az ukrán védelmi technológiai és ipari bázis fokozatos és kölcsönösen előnyös integrációjára és felhasználva a hosszú távú ipari ütemterveket, az EFA kiemelt klasztereit és a gyorsított EDIP-eszközöket az időben történő alkalmazkodás biztosítása és az Unió technológiai előnyének megőrzése érdekében;

82. kéri, hogy az EU tekintse kritikus képességeknek a drónokat; hangsúlyozza az EDTIB-be történő beruházás sürgős szükségességét a megfizethető drónok tömeges gyártásának lehetővé tétele érdekében, és hangsúlyozza, hogy szükség van nagy léptékben bevethető, költséghatékony rendszerekre, valamint annak biztosítására, hogy az EU autonómmá váljon a drónkapacitások tekintetében; úgy véli, hogy az említett képességek fejlesztését Ukrajnával szoros együttműködésben kell megvalósítani, és hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az EDA támogatásával több uniós védelmi beruházást irányítsanak a közös közbeszerzés felé;

83. felhívja az Uniót és tagállamait, hogy sürgősen dolgozzanak olyan konkrét projekteken, amelyek az integrált lég- és rakétavédelem terén – különösen a drón- és drónelhárítási hadviseléssel összefüggésben – fennálló képességbeli hiányosságok megszüntetésére irányulnak a felderítésre, nyomon követésre és semlegesítésre szolgáló, interoperábilis drónelhárítási képességekkel rendelkező, technológiailag fejlett rendszerek többrétegű, mély zónájának létrehozása érdekében; hangsúlyozza a légi fölény – például a jövőbeli légi harci rendszer (FCAS) projekt – ezzel egyenértékű fontosságát; felkéri a tagállamokat, hogy fontolják meg a közös érdekű európai védelmi projektek keretének felhasználását a projektek felállításához; elismeri a védelmi, kiberbiztonsági és kutatói közösségek közötti ágazatközi együttműködés szükségességét a legújabb digitális és kibervédelmi technológiákat integráló holisztikus stratégiák kidolgozása érdekében;

84. kiemeli, hogy ezeket a képességeket ki kell terjeszteni valamennyi tagállamra, különösen a kritikus infrastruktúrák környezetére és a lakott területekre;

85. hangsúlyozza azonban, hogy ezeket a közös programokat úgy kell kialakítani, hogy gyors fejlesztési ciklusokat biztosítsanak, és aktívan lehetővé tegyék az innovatív kkv-k részvételét; hangsúlyozza, hogy e vállalkozások gyakran jelentősen agilisabbak és invenciózusabbak, mint a hagyományos fővállalkozók, és hogy kreativitásuk és gyorsaságuk kiaknázása elengedhetetlen a változó fenyegetettségi környezethez való alkalmazkodáshoz és a költséghatékony megoldások gyors bevezetéséhez;

86. elismeri, hogy a pilóta nélküli rendszerek és ezek elhárítása területén példa nélküli a technológiai fejlődés üteme, és felhívja a Bizottságot, az EDA-t és a tagállamokat, hogy alkalmazzanak gyorsabb innovációs és beszerzési ciklusokat, amelyek lehetővé teszik az új drón- és C-UAS-technológiák gyors terepre juttatását; hangsúlyozza, hogy a hosszadalmas tanúsítási, beszerzési és tesztelési eljárások azzal a kockázattal járnak, hogy az uniós képességek a bevetésük idejére elavulttá válnak;

Drónfal

87. támogatja a Bizottság elnöke által javasolt, drónokra épülő felderítési és légvédelmi rendszert („drónfal”), amely megbízható, végponttól végpontig terjedő rendszerrel rendelkezik, fejlett felderítési, reziliens vezetési és irányítási, valamint költséghatékony elfogó képességeket foglal magában, és kéri technikai ütemterv Ukrajnával szoros együttműködésben történő kidolgozását; kitart amellett, hogy a Bizottság javaslatainak jelentős mértékben a frontvonalbeli ukrán tapasztalatokra kell támaszkodniuk, amelyek azt mutatják, hogy a hatékonyság nemcsak a platformtechnológiától, hanem az integrált vezetéstől és irányítástól, a képzett személyzettől és a reziliens hadviselési ökoszisztémától is függ, amely magában foglalja a helyi gyártókat, a távpilótákat, az innovátorokat és az adat-/elemzési szolgáltatókat;

A tanúsítás egyszerűsítése

88. ösztönzi a tagállamokat, az Európai Unió Repülésbiztonsági Ügynökségét (EASA) és az EDA-t, hogy egyszerűsítsék a tanúsítási és légialkalmassági szabványokat az integráció felgyorsítása és a vizsgálatok és tanúsítványok közötti átfedések csökkentése érdekében; megjegyzi, hogy az európai katonai légialkalmassági követelmények (EMAR) elfogadása és a kereszttanúsítás elengedhetetlen;

89. felhívja az EASA-t, hogy gyorsítsa fel a repülési engedélyek iránti kérelmek feldolgozását, és a NATO-val együttműködve határozzon meg egyértelmű tanúsítási kritériumokat a HALE/MALE-osztályú rendszerekre vonatkozóan; hangsúlyozza annak sürgős szükségességét, hogy az innováció területén bekövetkező szükségtelen késedelmek elkerülése érdekében elegendő számú ellenőrt kell kijelölni, és észszerűsíteni kell az eljárásokat;

90. felszólít a pilóta nélküli légi járművek/drónok berendezései tagállamok közötti, katonai mobilitással összefüggésben történő határátlépésének és tranzitjának gyors engedélyezésére szolgáló európai keret elfogadására;

91. felhívja a Bizottságot, hogy a katonai drónműveletekre vonatkozó kötelező uniós szabályozási keret létrehozása érdekében (az EASA polgári szabályaival párhuzamosan) harmonizálja a védelemorientált

drónokra vonatkozó szabályozási intézkedéseket; hangsúlyozza, hogy a keretnek tisztáznia kell a beavatkozásra, a tanúsításra, a katonai légtérhasználatra, valamint a KBVP-missziók és a nemzeti védelmi tervezés etikai biztosítékaira vonatkozó szabályokat az interoperabilitás megkönnyítése és a KBVP- vagy NATO-missziók keretében végzett közös műveletek felgyorsítása érdekében;

EU-n belüli transzferek

92. felhívja a Bizottságot, hogy egyszerűsítse a drónokkal és a drónelhárítással kapcsolatos technológiák EU-n belüli transzferére vonatkozó szabályokat, és teremtsen szinergiákat a védelmi vonatkozású termékek Közösségen belüli transzferére vonatkozó feltételek egyszerűsítéséről szóló, 2009. május 6-i 2009/43/EK irányelv[15] és a kettős felhasználású termékek kivitelére, az azokkal végzett brókertevékenységre, az azokkal kapcsolatos technikai segítségnyújtásra, valamint azok tranzitjára és transzferjére vonatkozó uniós ellenőrzési rendszer kialakításáról szóló, 2021. május 20-i (EU) 2021/821 európai parlamenti és tanácsi rendelet[16] között;

93. felszólít a műveleti készenlétet késleltető szükségtelen adminisztratív akadályok és bürokrácia felszámolására;

94. hangsúlyozza, hogy az ellenséges zavarással és interferenciával szembeni sebezhetőség minimalizálása érdekében a támadó jellegű UAS-beruházásoknak drónelhárítási rendszerekkel, elektronikus védelmi intézkedésekkel és GNSS-rezilienciával kell kiegészülniük;

Az uniós származási kritériumoknak való megfelelés

95. felszólít a gyártás visszatelepítésére annak érdekében, hogy elkerülhető legyen a harmadik országoktól, különösen Kínától való aránytalan függés a drónrendszerek gyártása tekintetében;

96. felhívja a tagállamokat, a Bizottságot és az EDA-t, hogy sürgősen orvosolják az EU-nak a védelmi ipar, ezen belül a dróngyártás és drónelhárítás számára alapvető fontosságú kínai ritkaföldfémektől való kritikus függőségét; hangsúlyozza, hogy létre kell hozni a ritkaföldfémek kitermelésének és feldolgozásának alternatív és fenntartható forrásait, be kell ruházni az újrafeldolgozási és helyettesítési technológiák területén folytatott kutatás-fejlesztésbe, és ezeket a prioritásokat be kell építeni az EDF és az EDIP jövőbeli programjaiba, amelyek célja Európa stratégiai ipari rezilienciájának megerősítése;

---

15 HL L 146., 2009.6.10., 1. o.
16 HL L 206., 2021.6.11., 1. o.,
ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/821/oj.

97. kéri a Bizottságot annak biztosítására, hogy az európai programok és/vagy pénzügyi eszközök által finanszírozott valamennyi drónplatform megfeleljen a főbb alkomponensekre uniós származására vonatkozó jogosultsági kritériumoknak, és hozzon intézkedéseket annak biztosítására, hogy ezen alkomponensek kínálata megbízható és garantált legyen;

98. kéri továbbá, hogy az alvállalkozókra is ugyanezek a kritériumok vonatkozzanak; hangsúlyozza az ember–gép interfészek és a drónokkal kapcsolatos más szoftverek feletti teljes körű és közvetlen európai ellenőrzés biztosításának fontosságát;

99. felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy az uniós költségvetés által finanszírozott valamennyi drónplatform megfeleljen az uniós származásra vonatkozó kritériumoknak, és mentes legyen a termék tervezésének meghatározását, adaptálását és fejlesztését érintő, harmadik országokból származó korlátozásoktól, beleértve az ilyen korlátozások hatálya alá tartozó komponensek helyettesítésére vagy szétbontására vonatkozó jogosultságot is;

100. ösztönzőket szorgalmaz annak biztosítása érdekében, hogy az EDA-n keresztül finanszírozott drónplatformok megfeleljenek az uniós származásra vonatkozó kritériumoknak, vagy olyan partnerországokból származzanak, mint Ukrajna, Norvégia és az Egyesült Királyság, különösen a főbb alkomponensek tekintetében;

Az EDF támogatási struktúrája és odaítélési kritériumai

101. javasolja az EDF-támogatások ösztönzését a következők biztosítása érdekében:

    1) a komponenseket az EU-ból beszerző szállítók kapjanak többletpontokat a versenyben;

    2) a közbeszerzési eljárások legyenek nyitottak olyan kiválasztott harmadik országok számára is, mint például Ukrajna és az EU-val stratégiai partnerségi megállapodást kötött harmadik országok;

    3) a komponensek beszerzésével kapcsolatos személyzeti csereprogramok;

102. felhívja az EDA-t, hogy a szállítókat a küldetési célok teljesítése során elért műveleti hatásuk és költséghatékonyságuk alapján értékelje, ahelyett, hogy kizárólag az egységárra összpontosítana;

103. ösztönzi a tagállamokat, hogy engedélyezzék a még nem teljes mértékben tanúsított rendszerek sürgős műveleti felhasználásra történő feltételes helyszíni bevetését és az azokkal való kísérletezést, valós idejű értékelés mellett, ellenőrzött környezetben;

104. ösztönzi, hogy az EDIP és más pénzügyi eszközök a szabályozás felgyorsítása révén kezeljék prioritásként a megosztott infrastruktúrával és gyorsított szabályozással rendelkező regionális dróngyártó központok finanszírozását, különösen a frontvonalbeli államok körében;

Regionális gyártóközpontok

C-UAS és regionális gyártóközpontok

105. felhívja a tagállamokat, hogy sürgősen gyorsítsák fel az európai drón- és drónelhárítás-fejlesztési és -gyártási kapacitások bővítését, többek között az Európa biztonságát szolgáló cselekvési eszköz (SAFE) révén;

106. felhívja a Bizottságot, hogy tegyen javaslatot egy drónokra vonatkozó uniós csomagra, amely a drónokra és a drónelhárítási rendszerekre, valamint a kiegészítő képességekre összpontosít, és amelynek stratégiát kell tartalmaznia a kutatás-fejlesztés és a kritikus ellátási láncok lokalizálását ösztönző meglévő eszközök felhasználására, továbbá tegyen javaslatot egy, a drónok polgári és katonai környezetben történő használatáról szóló rendeletre, amely megfelel a jelenlegi fenyegetettségi forgatókönyvnek; fokozott beruházásokra szólít fel, amelyek a következő generációs digitális technológiák drón- és drónelhárító rendszerekbe történő integrálására összpontosítanak azok rezilienciájának, skálázhatóságának és hatékonyságának fokozása érdekében;

107. szorgalmazza drónok tesztelésével, tanúsításával és interoperabilitásával foglalkozó nemzeti központok EU-szerte történő létrehozását;

108. hangsúlyozza, hogy ezek a központok megkönnyítenék a pilóta nélküli légi járművek és a C-UAS rendszerek EU- és NATO-szabványokkal összhangban történő tesztelését és tanúsítását;

109. hangsúlyozza a drónokkal és a C-UAS rendszerekkel kapcsolatos tesztelés, gyártás és képzés szükségességét a külső határok megerősítése és a hibrid agressziótól való elrettentés céljából;

110. hangsúlyozza, hogy a regionális dróngyártó központokat a TEN-T hálózathoz kapcsolódó, kettős felhasználású logisztikai csomópontokkal együtt kell elhelyezni, lehetővé téve a katonai és polgári dróneszközök, pótalkatrészek és távpilóták zökkenőmentes, integrált mozgását az EU egész területén, az esetleges jövőbeli „drónfal” koncepcióval összhangban;

111. támogatja a NATO-létesítményekkel egy helyen elhelyezett, megfelelő műszaki felszereléssel ellátott karbantartó központok létrehozását a C-UAS-eszközök gyors kiszolgálásának lehetővé tétele érdekében;

Minősített gyártók, tisztességes verseny és regionális ökoszisztémák

112. hangsúlyozza, hogy az európai drónpiacnak a tisztességes verseny, az innováció és a minősített gyártók nyílt hozzáférésének elve alapján kell fejlődnie; megjegyzi, hogy a kereslet stabilitása és az egyértelmű hosszú távú kilátások elengedhetetlenek az európai dróngyártók fenntarthatóságához;

113. kiemeli a helyi ipari kapacitás bővítésének fontosságát a pilóta nélküli rendszerek európai ágazatai versenyképességének, rezilienciájának és hosszú távú életképességének biztosítása érdekében;

114. hangsúlyozza, hogy a drónokkal kapcsolatos innováció és gyártás előnyeinek földrajzilag kiegyensúlyozottnak kell lenniük;

115. kéri innovációs folyosók és tesztelési helyszínek létrehozását az Unió valamennyi régiójában a finanszírozáshoz való hozzáférés biztosítása, valamint az induló innovatív vállalkozások, a kkv-k és a kutatóintézetek helyi ökoszisztémáinak ösztönzése érdekében, hozzájárulva Európa technológiai szuverenitásához;

116. megállapítja, hogy a drón- és drónelhárítási képességekkel kapcsolatos fellépések esetében nincsenek régóta bevett korábbi gyakorlatok, és ezért sürgeti az Uniót és tagállamait, hogy használják ezt ki oly módon, hogy kezdettől fogva biztosítják, hogy az említett képességek tervezése, kutatása, fejlesztése, beszerzése és kezelése egyre nagyobb mértékben az európai szempontok szem előtt tartásával történjen, és hogy a drón- és drónelhárító hadviseléshez kapcsolódó kritikus fontosságú szuverén technológiák hozzáférhetők legyenek az Unióban;

117. kéri, hogy gondoskodjanak az EDF jogosultsági kritériumainak kiigazításáról annak biztosítására, hogy a tagállamok méltányosabb földrajzi képviseletével rendelkező közös beszerzések magasabb pontszámot kapjanak, biztosítva, hogy a kiépülő konzorciumok képesek legyenek felfuttatni védelmi ipari termelésüket;

Innováció, K+F-klaszterek és a kritikus alkatrészek gyártása

118. felhívja a Bizottságot, hogy igazítsa ki védelemre és védelmi iparra vonatkozó szakpolitikai eszközeit annak biztosítása érdekében, hogy azok alkalmasak legyenek a drón- és drónelhárítási képességek fejlesztésének támogatására;

119. uniós finanszírozást kér egy fejlett drónalkatrészgyártó központ létrehozásának támogatására, különösen az erős mérnöki és informatikai ágazatokkal rendelkező régiókban, hozzájárulva mind a regionális fejlődéshez, mind az Unió stratégiai autonómiájához;

120. kéri, hogy az EDF finanszírozzon drónmeghajtásra, MI-autonómiára és a megerősített vezetési és irányítási kapcsolatokra összpontosító multinacionális K+F klasztereket;

121. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a stratégiai beruházásokat Unió-szerte a releváns ipari és technológiai központok felé irányítsák, támogatva a nyersanyag-feldolgozást, a félvezetőgyártást, az akkumulátorgyártást, a drónösszeszerelést és a vezetés és irányítás integrációját, biztosítva ugyanakkor, hogy ezek a beruházások az Unió szélesebb értelemben vett védelmi ipari bázisát is erősítsék;

Gyorsított bevezetés

Dróninnovációs akcelerátor és kísérletezés

122. üdvözli az EDA által indított első európai védelmi innovációs operatív kísérleti (OPEX) kampányt, és felkéri az EDA-t, hogy a gyorsított bevezetés érdekében alakítsa át azt állandó drón- és C-UAS-innovációs akcelerátorrá, és validálja a frontvonalbeli visszajelzéseket, gyorsítsa fel a prototípus-készítést, és rövid pályázati felhívások révén gyorsítsa a bevezetést az előrelépés és az innováció lehetővé tétele érdekében;

A közbeszerzés rugalmassága és a gyorsított beszerzés

123. felhívja az EDA-t, hogy az alapellátás biztosítása érdekében engedélyezze a határozatlan időre szóló szállításra/határozatlan mennyiségre (IDIQ) vonatkozó szerződéseket;

124. felhívja az EDA-t és más ajánlatkérő ügynökségeket, hogy hozzanak létre külön beszerzési pályát a pilóta nélküli légijármű-rendszerek számára a fejlett pilóta nélküli légijármű-rendszerek készen történő beszerzése érdekében, kikerülve ezzel a több évig tartó hagyományos közbeszerzési eljárásokat és szolgáltatási szerződéseket;

125. kéri annak biztosítását, hogy az EDF-projektek és a védelem területét érintő más közös uniós beszerzési kezdeményezések kiemelt fontosságú megrendeléseknek minősüljenek, ami elősegíti a gyors beszerzési folyamatokat, és csökkenti a közbeszerzések során felmerülő nehézségeket;

A kkv-k és a nem hagyományos szállítók bevonása

126. ösztönzi a nemzeti védelmi iparágak fejlesztését és a helyi köz-magán társulások támogatását, a technológiára alkalmazandó minőségi, biztonsági és védelmi követelmények sérelme nélkül;

127. ösztönzi a nem hagyományos szállítók előtt álló alacsonyabb belépési akadályoknak a korai tesztelés és bevezetés területén alkalmazandó

nem kritikus biztonsági követelmények megszüntetése révén történő felszámolását annak érdekében, hogy a kkv-k és a nem hagyományos szállítók részt vehessenek a védelmi innovációban;

A kritikus drónalkatrészek gyártására vonatkozó cselekvési terv

128. felhívja a Bizottságot, hogy a NATO-val közösen dolgozzon ki cselekvési tervet a kritikus drónalkatrészek gyártására, amely célzott támogatásokat nyújt a kritikus komponensek, különösen a kefe nélküli egyenáramú motorok, lítiumakkumulátorok, szenzorok és az additív gyártás számára az EU-ban; szorgalmazza az alapvető és kialakulóban lévő technológiák és anyagok – többek között az optika, a kommunikációs modulok és az additív gyártás – EU-n belüli fejlesztését és előállítását; hangsúlyozza, hogy az ellátási lánc rezilienciájának biztosítása érdekében szigorú támogathatósági kritériumok mellett biztosítani kell az EU rezilienciáját és önellátását a dróngyártás területén, és szem előtt kell tartani a stratégiai autonómia uniós alapvető alkatrészekre épülő, reziliens ellátási láncokkal alátámasztott, őshonos európai dróntechnológiák fejlesztése révén történő megvalósításának hosszabb távú célját;

129. rámutat arra, hogy ennek a cselekvési tervnek biztosítania kell az európai kkv-kkal való együttműködést;

130. hangsúlyozza, hogy a cselekvési tervbe be kell emelni a mikrocsipeket, a fejlett szoftvereket és a kiberrezilienciát;

Szabályozási környezet/ESG

A szabályozás egyszerűsítése és harmonizációja

131. hangsúlyozza, hogy meg kell szüntetni a különösen a kkv-kra, a dróniparra és annak beszállítóira nehezedő szükségtelen szabályozási és adminisztratív terheket, és létre kell hozni egy európai drónszuverenitási indexet, amely uniós szintű ellenőrzési eszközként szolgál annak értékeléséhez, hogy az egyes platformok hány százalékban vannak kitéve nem uniós függőségeknek, ami felhasználható arra, hogy a finanszírozás során előnyben részesüljenek azon platformok és programok, amelyek a legnagyobb arányban használnak tagállamokban gyártott alkatrészeket;

132. kéri az EU-n belüli engedélyekre vonatkozó eltérések biztosításának felgyorsítását a belső kereskedelemnek a külső exportellenőrzések megerősítése mellett történő megkönnyítése érdekében;

133. kéri a szabályozási és exportellenőrzési harmonizáció megerősítését az alábbiak révén:

    a) páneurópai exportengedélyezés és az (EU) 2021/821 szabványnak megfelelő alkatrész-útvonalak kidolgozása annak érdekében, hogy az európai drónok versenyképesebbé váljanak

külföldön, tiszteletben tartva ugyanakkor az uniós és nemzeti kiviteli szabályokat annak érdekében, hogy az európai drónok versenyképesebbé váljanak külföldön;

b) a polgári drónokra vonatkozó szabályok (pl. EASA-szabványok) összehangolása a katonai beszerzési igényekkel a kettős felhasználású innováció felgyorsítása érdekében;

Ipari autonómia, környezeti, társadalmi és irányítási feltételesség és működési hatékonyság

134. hangsúlyozza, hogy a drónok és a C-UAS rendszerek fejlesztésére és gyártására szánt források elosztásának kizárólag a hatékonyság, a biztonság, az ellenálló képesség és a működési teljesítmény kritériumain kell alapulnia;

135. kéri, hogy a pótalkatrészek, a moduláris javíthatóság és a gyors motorcsere-képességek kapjanak prioritást annak biztosítása érdekében, hogy az egységek harci körülmények között is működőképesek maradjanak; hangsúlyozza, hogy koherens ipar- és ellátásilánc-politikára van szükség, amely ösztönzőket nyújt az európai ipar számára arra, hogy méretezhető és könnyen javítható rendszereket állítson elő, miközben fenntartja a kritikus fontosságú alkatrészek megfelelő készleteit; sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy szüntessék meg azokat a közbeszerzési szűk keresztmetszeteket, amelyek akadályozzák az alapvető védelmi felszerelések időben történő gyártását és bevezetését;

Gyártásbiztonság és átfogó uniós drónrendelet

136. sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy kezeljék prioritásként az uniós fegyvergyártó cégek és az európai védelmi ipari létesítmények megerősítését és védelmét annak érdekében, hogy mérsékeljék a gyártósoraikat fenyegető potenciális hibrid vagy közvetlen drónfenyegetéseket;

137. felhívja a Bizottságot, hogy tegyen javaslatot egy drónokra vonatkozó uniós csomagra, amely a drónokra és a drónelhárító rendszerekre, valamint a kiegészítő képességekre összpontosít, stratégiát tartalmaz a kutatás-fejlesztést és a kritikus ellátási láncok lokalizálását ösztönző meglévő eszközök felhasználására, és terjesszen elő egy, a drónok polgári és katonai környezetben történő használatáról szóló rendeletet, amely megfelel a jelenlegi fenyegetettségi forgatókönyvnek;

138. fokozott beruházásokra szólít fel, amelyek a következő generációs digitális technológiák drón- és drónelhárító rendszerekbe történő integrálására összpontosítanak azok rezilienciájának, skálázhatóságának és hatékonyságának fokozása érdekében;

139. kéri a pilóta nélküli légijármű-rendszerek támadó jellegű bevetésére vonatkozó művelet-végrehajtási szabályok – többek között az exportellenőrzések és a jogi keretek – harmonizálását a tagállamokban, biztosítva a nemzetközi humanitárius jognak való teljes körű megfelelést;

Kulcsfontosságú anyagokra vonatkozó munkaterv

140. felhívja a Bizottságot, hogy dolgozzon ki munkatervet a robbanóanyagok, hajtóanyagok, gyutacsok, szénvázak, elektronika, motorok, mikrocsipek és a pilóta nélküli légijármű-rendszerek, drónhajók és személyzet nélküli tengeralattjáró járművek fejlesztéséhez szükséges egyéb kulcsfontosságú anyagok stratégiai tartalékainak és készleteinek létrehozására, csökkentve a harmadik országoktól való függőséget és növelve az EDTIB rezilienciáját;

141. hangsúlyozza, hogy az interoperabilitás biztosítása és a készletek megkettőzésének elkerülése érdekében ezeket a tartalékokat a NATO koordinációja mellett kell kezelni;

142. hangsúlyozza az interferencia és az elektronikus hadviselés elhárítására tervezett új vezetékes irányítási technológia fontosságát a drónok esetében;

143. felhívja az európai vállalatokat, hogy az átláthatatlan technológiák elkerülése és a dróntechnológiai alkatrészek biztonságának megerősítése érdekében ezeket az optikai kábeleket az EU-n belül vagy NATO-tagállamokban gyártsák;

Uniós pénzügyi keretösszegek – a többéves pénzügyi keret, SAFE, ReArm stb.

A stratégiai finanszírozás és az uniós pénzügyi keretösszegek

144. hangsúlyozza, hogy a jelenlegi eszközökön és a következő többéves pénzügyi kereten keresztül Unió-szerte biztosítani kell a drónokkal kapcsolatos védelmi innováció, készségek, tanúsítási szabványok, valamint tesztelési és képzési infrastruktúra folyamatos fejlesztését;

145. kéri, hogy Ukrajna SAFE-mechanizmushoz való hozzáférését használják fel az UAS-képességeket gyártó ukrajnai üzemekbe történő beruházások beemelésére;

146. kéri a Bizottság által 2025 júniusában előterjesztett, védelemre vonatkozó omnibusz csomag mielőbbi elfogadását, amelynek célja a védelmi vállalatokra, szervezetekre és a fegyveres erőkre nehezedő adminisztratív, bürokratikus terhek (pl. engedélyezés) és a szűk keresztmetszetek (pl. finanszírozáshoz való hozzáférés) csökkentése, ezáltal előmozdítva az innovatív drónmegoldások fejlesztését és a dróngyártást;

147. felkéri a Bizottságot, hogy a SAFE-hez hasonló finanszírozási programokat használja fel annak hangsúlyozására, hogy az EU országainak fejleszteniük kell dróniparukat, és javasolja, hogy a tagállamok biztosítsák e szükségletnek a kellő figyelmet, és kezeljék azt kiemelten;

A védelmi eszközök és a beruházási keretek összehangolása

148. hangsúlyozza, hogy a C-UAS technológiai képességek életképeségét; felhívja a tagállamokat, hogy megfelelően fektessenek be mind a drón-, mind a C-UAS-képességekbe;

149. emlékeztet arra, hogy a drónokkal kapcsolatos beruházásokat össze kell hangolni a védelmi ipari bázist támogató uniós eszközökkel, beleértve adott esetben a kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló rendeletet, a csipekről szóló európai jogszabályt[17], a Stratégiai Technológiák Európai Platformját (STEP) és más kereteket annak biztosítása érdekében, hogy a kettős felhasználású innováció érdemben hozzájáruljon a műveleti készenléthez;

150. felhívja az EDA-t, hogy a jövőbeli uniós képességfejlesztési tervbe foglaljon bele a drónképességekre vonatkozó, a koordinált éves védelmi szemlén keresztül nyomon követett konkrét célokat, amelyeket az állandó strukturált együttműködés **(**PESCO) keretében megvalósuló projektek támogatnak;

151. üdvözli a SAFE és a védelmi tőkefinanszírozási eszköz felhasználását a termelés bővítésére, az ellátási láncok védelmére és a kkv-k pilóta nélküli rendszerek ágazatában való részvételének támogatására;

152. ösztönzi a Bizottságot, hogy erősítse meg az EDF pontozási ösztönzőit, amelyek előnyben részesítik a multinacionális konzorciumokat, a közös platformokat és a magas uniós származású tartalmat; hangsúlyozza, hogy ezek az intézkedések létfontosságúak a kereslet megszilárdításához, a reziliencia növeléséhez és Európa autonóm drónképességeinek növeléséhez; támogatja szuverenitási mutató kidolgozását a nem uniós forrásoktól való függőség csökkentésének mérésére és ösztönzésére a drónok értékláncának egészében;

Irányítás és szubszidiaritás az alapok kezelése területén

---

[17] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/1781 rendelete (2023. szeptember 13.) az Európa félvezető-ökoszisztémájának megerősítését célzó intézkedési keret létrehozásáról és az (EU) 2021/694 rendelet módosításáról (csiprendelet) (HL L 229., 2023.9.18., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1781/oj).

153. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a szubszidiaritás elvével összhangban vonják be a helyi és regionális önkormányzatokat az uniós védelmi projektek irányításába;

Az ellátási láncok megerősítése

Visszatelepítés és ipari lokalizáció

154. ösztönzi a tagállamokat, hogy kezeljék kiemelten a kritikus fontosságú alkatrészek gyártásának visszatelepítését az alábbiak révén:

    a) a kefe nélküli egyenáramú motorok, a lítium-ion akkumulátorok, a félvezetők és az elektro-optikai érzékelők tagállamokban lévő gyártólétesítményeinek társfinanszírozása köz-magán társulások révén;

    b) a tagállamok által fedezett támogatások és adóösztönzők nyújtása azoknak a vállalkozásoknak, amelyek készek a termelést az Unión belülre helyezni, valamint annak biztosítása, hogy ezt uniós szinten összehangolják a maximális hatékonyság biztosítása és a belső piaci verseny torzulásainak enyhítése érdekében;

    c) a csipekről szóló európai jogszabály felhasználása annak érdekében, hogy a védelmi alkalmazások prioritást kapjanak a stratégiai félvezető-finanszírozás elosztása során;

155. hangsúlyozza, hogy az egész Unióra kiterjedő erőfeszítésre van szükség a kritikus fontosságú nyersanyagokhoz, például a lítiumhoz, a ritkaföldfém-mágnesekhez és a félvezetőkhöz való megbízható hozzáférés biztosítása, valamint a nagy teljesítményű akkumulátorokba, érzékelőkbe és biztonságos adatkapcsolatokba való beruházások érdekében;

156. kéri a stratégiai partnerekkel kötött közös biztonsági megállapodások kiterjesztését az ellátási lánc rezilienciájának erősítése és a stratégiai technológiákhoz való kölcsönös hozzáférés megszilárdítása érdekében;

Diverzifikáció és stratégiai redundancia

157. kéri olyan redundáns és diverzifikált ellátási láncok kialakítását, amelyek:

    a) ösztönzik az alapvető fontosságú drónalkatrészekre vonatkozó kettős beszerzési stratégiákat több uniós tagállamban és hasonlóan gondolkodó partnernél;

    b) támogatják a ritkaföldfémek kitermelésére és finomítására irányuló hazai erőfeszítéseket a kritikus fontosságú

nyersanyagokról szóló rendelet értelmében, a lítium-, kobalt- és neodímiummágnesekkel kapcsolatos újrafeldolgozási kapacitás kiépítése mellett;

c) vészhelyzeti készleteket hoznak létre a kritikus drónalkatrészekből a geopolitikai ellátási zavarok esetén történő felhasználásra;

d) biztosítják, hogy a dróngyártás Unió-szerte decentralizált legyen az ellátási lánc kockázatainak korlátozása és a drónokkal összefüggő ellátásbiztonság fokozása érdekében;

Munkaerő, normák és fenntartható partnerségek

158. hangsúlyozza, hogy be kell ruházni a munkaerőbe és a gyártási infrastruktúrába az alábbiak révén:

a) nyílt architektúrák és interfészek szabványosítása az interoperabilitás érdekében;

b) nyílt moduláris szabványok előírása valamennyi uniós finanszírozású drónrendszerre vonatkozóan a többféle beszállítótól származó plug-and-play alkatrészek (pl. érzékelők, rádiók) cseréjének lehetővé tétele érdekében; és koordináció a NATO-val a szabványok és az interoperabilitási igények összehangolása érdekében;

159. emlékeztet Jens-Frederik Nielsen grönlandi miniszterelnök Parlamenthez intézett, 2025. október 8-i beszédére, és hangsúlyozza az EU és Grönland közötti szorosabb együttműködés kialakításának stratégiai hatókörét annak érdekében, hogy az európai vállalatok a grönlandi kormánnyal partnerségben fenntartható gyakorlatok alapján hozzáférést kapjanak a nyersanyagokhoz;

Tesztelési létesítmények és EU-n belüli képzés

Tesztelési infrastruktúra és a szabályozás egyszerűsítése

160. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy ismerjék el a drónok és az új technológiai fejlesztések nagy nyílt tereken történő tesztelésének fontosságát az ilyen innovációk biztonságosságának, hatékonyságának és eredményességének biztosítása érdekében; sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy csökkentsék a szükségtelen bürokráciát és bürokratikus terheket, egyszerűsítsék a tesztelési eljárásokat, és könnyítsék meg a kialakulóban lévő dróntechnológiák gyors bevezetését és értékelését;

161. a tesztelési infrastruktúrához való gyors hozzáférés biztosítása érdekében ösztönzi a közös kezdeményezéseket, az idejétmúlt szabályozási akadályok reformjával vagy a tesztelés kiszervezésével,

lehetővé téve a műveleti környezeteket szimuláló körülmények közötti kipróbálást;

162. véleménye szerint az elektronikai hadviselés, a nagy hatótávolságú repülések és a nem szabványos frekvenciák területén a pilóta nélküli légijármű-rendszerek tesztelésének követelményeire vonatkozó szabályozás különösen nagy akadálya annak, hogy a tagállami fegyveres erők minőségi katonai előnyre tegyenek szert, és ösztönzi a hozzáférés javítását az UAS-képességek terén már bizonyított innovátorok számára, biztosítva, hogy gyakran és könnyen hozzáférjenek a tesztelési területekhez;

Innovációs egységek és mesterséges intelligencián alapuló képzés

163. ösztönzi a tagállamokat, hogy támogassák állandó innovációs egységek és képzési programok létrehozását a nemzetbiztonsági szolgálatokon belül, ahol valós műveleti körülmények között és a végfelhasználók közreműködésével kerül sor a kereskedelmi technológiák tesztelésére;

164. felhívja az Európai Unió Katonai Törzsét (EUKT) és az EDA-t, hogy biztosítsák a mesterséges intelligencián alapuló pilóta nélküli légijármű-rendszerek közös betanítását a tagállamok között, és támogassák a mesterséges intelligencián alapuló pilóta nélküli légijármű-rendszerek beszerzését annak érdekében, hogy azokat műveleti szempontból releváns körülmények között lehessen betanítani és tesztelni, hogy valós körülmények között is hatékony teljesítményt nyújtsanak;

Közös gyakorlóterek, integráció és interoperabilitás

165. ösztönzi a tagállamok együttműködését innovációs NATO gyakorlóterek közös létrehozása terén, ahol a fegyveres erők és a szállítók egész évben tesztelést végezhetnek;

166. javasolja európai mechanizmus létrehozását a kiválasztott pilóta nélküli rendszerek és C-UAS rendszerek – ezen belül a kiber- és elektronikus hadviselési forgatókönyvek, valamint a művelet-végrehajtási szabályok – közötti integrációs és interoperabilitási tesztelés elvégzésére, amely a műszaki demonstrációk helyett ellenőrzött integrációs profilokat hoz létre;

167. felhívja a Bizottságot, hogy a fenntartható beruházások megkönnyítéséről szóló megállapodásai keretében vegye figyelembe, hogy a pilóta nélküli légijármű-rendszerek fejlesztéséhez elengedhetetlen kulcsfontosságú anyagokból és alkatrészekből elegendő tartalékot kell biztosítani az európai drónipar és a tagállamok számára;

Tanúsítás

168. felhívja az EDA-t, hogy dolgozzon ki többnyelvű, szabványosított üzemeltetői tanúsítási útvonalakat valamennyi tagállamban;

169. ösztönzi a moduláris rendszerarchitektúrákat, hogy a komponensek (pl. hasznos teher, rádiók, kamerák) a teljes platform újratanúsítása nélkül, önállóan frissíthetők legyenek;

Szabványosítás

Technológiai szabványok, modularitás és digitális integráció

170. kéri, hogy az EDF kutatási és fejlesztési folyamataiban intézményesítse a gyors prototípus-készítést, a moduláris tervezést és a digitális-natív vezetést és irányítást valamennyi fejlesztési modellben;

171. felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy a jövőbeli rendeletek lehetővé tegyék a drónok biztonságos, védett és méretezhető, a kiberbiztonságra, a meghibásodásbiztos rendszerekre és a kettős felhasználású termékek szabványosítására összpontosító integrációját;

172. a pilóta nélküli légijármű-rendszerek tekintetében ösztönzi egy üzleti szektort előnyben részesítő megközelítés alkalmazását, amely prioritást biztosít a közvetlenül a kereskedelmi szolgáltatóktól történő beszerzés számára olyan új beszerzési modellek tesztelése érdekében, amelyek később más képességi területeken is skálázhatók;

173. szorgalmazza, hogy a pilóta nélküli légijármű-rendszerek célzott finanszírozását a gyors problémamegoldás lehetővé tétele és a kereskedelmi innováció támogatása érdekében a küldetésekhez igazodó, széles körű kategóriáktól tegyék függővé;

174. felhívja az EDA-t, hogy indítson el egy egységes digitális platformot a kereskedelmi ágazattal való, végpontok közötti együttműködés irányítására, lehetővé téve a valós idejű kommunikációt, az ajánlatok nyomon követését és az előrehaladás figyelemmel kísérését;

Interoperabilitás és operatív keretek

175. megállapítja, hogy a pilóta nélküli rendszerek esetében kritikus jelentőséggel bírnak a gyors észlelési, azonosítási és semlegesítési képességek, és a behatolások megelőzése és az azokra való reagálás érdekében közös uniós keretet szorgalmaz a határokon átnyúló adatmegosztás, az interoperábilis helyzetismeret és a közös célkiválasztási protokollok tekintetében; hangsúlyozza, hogy ennek az együttműködésnek magában kell foglalnia az érzékelőkre és vezetési és irányítási rendszerekre vonatkozó közös szabványokat, adott esetben az összehangolt beszerzést, valamint a telemetriai és eseményjelentések biztonságos, valós idejű cseréjére szolgáló

mechanizmusokat, lehetővé téve a tagállamok és az európai NATO-tagok közötti összehangolt fellépést; hangsúlyozza egy uniós szintű interoperabilitási szabvány létrehozásának szükségességét az EDF által finanszírozott programok keretében a C-UAS rendszerekre vonatkozó nyílt moduláris szabványok előírásával a „plug-and-play” kompatibilitás biztosítása és a vevőfogvatartás csökkentése érdekében; rámutat arra, hogy uniós szinten egységesíteni kell az I–III. osztályú drónokra vonatkozó műveleti követelményeket a közös beszerzések és az interoperabilitás lehetővé tétele érdekében egy olyan képességközpontú kategorizálás alapján, amely figyelembe veszi a különböző műveleti célú drónokra vonatkozó operatív szabványokat;

A szabályozás korszerűsítése és a légi közlekedés biztonsága

176. szorgalmazza a légi közlekedés szabályozási keretének aktualizálását a légi közlekedés biztonságának garantálása érdekében, tekintettel a drónok és a drónelhárítási infrastruktúra növekvő használatára;

Mesterséges intelligencia

Technológiai fejlődés és stratégiai jelentőség

177. felhívja a Bizottságot, hogy ismerje el a kialakulóban lévő technológiák stratégiai fontosságát az európai drónipar szempontjából, és továbbra is nyújtson támogatást számukra, különösen a mesterséges intelligencia területén; emlékeztet a Pókháló-műveletre és az ukrán drónok által alkalmazott technológiára, amely lehetővé tette e pilóta nélküli rendszerek számára a katonai célpontok önálló azonosítását és leküzdését; ösztönzi, hogy az EDF folytassa olyan programok támogatását és továbbfejlesztését, mint az AIR-D-EPE, hogy előmozdítsa a drónok autonóm üzemeltetésére és navigálására szolgáló MI-alapú megoldások kutatását, tesztelését és alkalmazását;

178. javasolja továbbá a rajstratégiákat tesztelő és a környezeteket szintetizáló skálázható vezérlési algoritmusok tervezését;

Műveleti fejlődés és újonnan felmerülő kockázatok

179. elismeri, hogy a drónok gyorsan fejlődnek a valós idejű döntéshozatalt, az akadályok elkerülését és a küldetések optimalizálását szolgáló MI-algoritmusok integrálása tekintetében, ami nagyobb autonómiát, pontosságot és sokoldalúságot tesz lehetővé; elismeri továbbá, hogy a teljesen autonóm drónok harctéri bevetésével a katonai és polgári vészhelyzeti tervezők feladata minden szinten jelentősen összetettebbé válik, ami az UAS-fenyegetések – például teljesen autonóm drónrajok, mélységi csapások és célzott gyilkosságok – további fokozódásának kockázatát hordozza magában;

Szabályozás, etika és nemzetközi jog

180. felhívja a tagállamokat annak biztosítására, hogy az új hadviselési rendszerek – többek között az autonóm képességekkel rendelkező drónok – fejlesztését és telepítését szigorúan a nemzetközi jog, többek között a nemzetközi humanitárius jog, valamint a halálos erők feletti érdemi emberi ellenőrzés biztosítása érdekében az emberi beavatkozás elve szabályozza;

Irányított energiájú fegyverek

181. ösztönzi, hogy a drónok és védelmi technológiák következő generációjának kulcsfontosságú alaptechnológiájaként kezeljék prioritásként a szilárdtest-akkumulátorok fejlesztését és gyártását;

182. megjegyzi, hogy ezek az akkumulátorok nagyobb energiasűrűséget, hosszabb élettartamot és gyorsabb töltési sebességet kínálnak; hangsúlyozza, hogy nem gyúlékony szilárd elektrolitjaik nagymértékben növelik a biztonságot, és csökkentik a tűz vagy robbanás kockázatát, ami létfontosságúvá teszi a szilárdtest-akkumulátorokat az EU technológiai autonómiájának és működési rezilienciájának megerősítése szempontjából;

183. felhívja a Bizottságot, az EDA-t és az EDF-et, hogy kezeljék prioritásként a kutatás-fejlesztést az Európai Uniót célzó potenciális hibrid fenyegetések és dróntámadások elleni küzdelmet szolgáló fejlett elektronikus hadviselési rendszerek és irányított energiájú fegyvertechnológiák területén;

184. emellett szorgalmazza olyan ellentechnológiák és védelmi intézkedések kifejlesztésének előmozdítását, amelyek képesek mérsékelni az ilyen irányított energiájú fegyverek hatásait;

Additív gyártás

185. ösztönzi a tagállamokat, hogy folytassák az olcsó lehetőségek, feltárását, beleértve az additív gyártást is, és kéri, hogy az EDF nyújtson K+F-finanszírozást a pilóta nélküli légijárművek robbanófej-képességeinek fejlesztéséhez új robbanófejek és új kémiai összetételű robbanóanyagok létrehozása céljából, a fegyverek célhoz illeszkedő kiválasztására összpontosítva;

Készségfejlesztés

186. elismeri az EUDIS üzleti akcelerátorának szerepét a drón- és C-UAS-képességek tagállamok közötti fejlesztésének és bevetésének racionalizálásában a gyors prototípus-készítés, közös tesztelés és az új technológiák gyorsított tanúsítása révén annak érdekében, hogy lépést lehessen tartani a harctéri követelményekkel;

187. kéri, hogy az EUDIS legalább három tagállamra bővítse ki az élő laboratóriumok működtetését, Ukrajna mint társult partner bevonásával;

188. felhívja a Bizottságot, hogy indítson nyilvános tájékoztató kampányt a védelmi célú technológiák felelősségteljes használatáról, a polgári védelemről és a jogi elszámoltathatósági mechanizmusokról a legitimitás megteremtése és a drónok elterjedéséhez szükséges politikai támogatás lehetővé tétele érdekében;

189. szorgalmazza hallgatói képzési programok NATO-val és EDA-val koordinációban történő megvalósítását a tagállamokban a pilóta nélküli légi járművek kezelésével kapcsolatos oktatás – ezen belül a műszaki készségek és a mérnöki ismeretek – támogatására, valamint a közérdeklődés felkeltésére;

190. ösztönzi a tagállamokat, Ukrajnát és a Bizottságot, hogy dolgozzanak ki és hajtsanak végre olyan intézkedéseket, amelyek a drónok – többek között a szoftver- és hardverkomponensek – fejlesztéséhez és üzemeltetéséhez szükséges készségek erősítésére, valamint a mélytechnológia más ágazataiból érkező tehetségek vonzására irányulnak, támogatva a releváns szoftverek tervezésére, gyártására és programozására képes agilis csoportok létrehozását; hangsúlyozza, hogy ennek a drónok építésével és üzemeltetésével kapcsolatos képzés érdekében a természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok és a matematika (STEM) oktatásával kapcsolatos kezdeményezéseket, például drónépítéssel foglalkozó műhelytalálkozókat, webináriumokat és hackathonokat is magában kell foglalnia; e tekintetben üdvözli a Bizottság által már elindított kezdeményezéseket, például az EUDIS hackathonokat és a BraveTechEU-t, amelyek célja az innovatív védelmi megoldások fejlesztésének elősegítése és az érdekelt felek közötti együttműködés előmozdítása;

Bevált gyakorlatok és doktrína

Elrettentési és védelmi pozíció és a 42. cikk (7) bekezdése

191. felhívja a frontvonalban lévő tagállamokat, hogy fogadjanak el stratégiai fejlesztési terveket és beruházási kereteket, és határozzanak meg olyan stratégiai programokat és projekteket, amelyek célja átfogó drónképességek és pilóta nélküli légijármű-rendszer elhárítási (C-UAS) képességek fejlesztése és biztosítása a területükön, a kutatástól és fejlesztéstől a tesztelésen és tanúsításon át a gyártásig, telepítésig és képzésig a teljes képességciklusra kiterjedően; hangsúlyozza, hogy ezeket az erőfeszítéseket adott esetben olyan uniós eszközök révén kell támogatni, mint az EDF, az európai védelmi ipari program és az uniós gyorstelepítésű kapacitás;

192. hangsúlyozza, hogy ezek az intézkedések elengedhetetlenek ahhoz, hogy megfelelő, összehangolt és időszerű választ lehessen adni

azokra a változó hibrid és hagyományos biztonsági kihívásokra, amelyekkel Európa – különösen keleti és déli szárnyai mentén – szembesül;

193. a drónelhárítási képességek testre szabott, kockázatalapú megközelítését szorgalmazza EU-szerte, amely elismeri az eltérő műveleti igényeket: megjegyzi, hogy míg a keleti szárny aktív drónelhárítási és offenzív precíziós csapási lehetőségek kombinációját igényli ahhoz, hogy invázió megkísérlése esetén elhárítsa a földi bázisú fenyegetéseket, és elrettentsen az ilyen fenyegetésektől, más államok, köztük a Földközi-tenger térsége eltérő képességbeli prioritásokat igényelhetnek; sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy biztosítsák a tehermegosztást; kéri a Bizottságot, hogy a hatékonyság és a megvalósítás sebességének maximalizálása érdekében értékelje a képességcsomagokat a regionális fenyegetettségi profilokkal összevetve, anélkül hogy aláásná az általános európai interoperabilitást;

194. felhívja a tagállamokat, hogy legyenek készek aktiválni az EUSZ 42. cikkének (7) bekezdését, amennyiben a súlyos agresszív cselekmények már fegyveres támadásnak minősülnek, vagy hozzájárulnak egy küszöbön álló támadás előkészítéséhez;

195. sürgeti az EU-t és tagállamait, hogy határozzanak meg operatív eljárásokat és mechanizmusokat arra az esetre, ha valamely tagállam aktiválná az EUSZ 42. cikkének (7) bekezdését;

196. Hangsúlyozza, hogy az aktiválásnak egy közös uniós reagálási mechanizmust kell működésbe léptetnie, beleértve az összehangolt védelmi intézkedéseket, a gyors hírszerzési információcserét, a kölcsönös segítségnyújtást, valamint az elrettentést, a szolidaritást és a lakosság rezilienciáját EU-szerte biztosító egységes stratégiai kommunikációt;

197. felhívja a Bizottság alelnökét/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjét, hogy terjesszen elő konkrét terveket az EUSZ kölcsönös segítségnyújtásról szóló 42. cikke (7) bekezdésének működőképessé tételére, többek között a drónfenyegetésekre való reagálással összefüggésben, biztosítva a tagállamok közötti szolidaritást, különösen azok között, amelyek földrajzi helyzetük miatt közvetlenül ki vannak téve a fenyegetéseknek és kihívásoknak;

198. támogatja a NATO arra irányuló erőfeszítéseit, hogy megerősítse Európa elrettentési és védelmi pozícióját a keleti határ mentén, többek között a Keleti Őrszem művelet elindítása és a művelet keretében hozott intézkedések teljes spektrumának kidolgozása révén; ösztönzi az elrettentésre irányuló erőfeszítéseket a NATO-val és a partnerországokkal szoros együttműködésben, és felhívja az EU-t annak biztosítására, hogy egyetlen uniós tagállamot se zárjanak ki

az EU és a NATO közötti ad hoc védelmi és biztonsági együttműködésből;

Drónakadémia

199. felkéri a Bizottságot, az EDA-t és a tagállamokat, hogy indítsanak európai védelmi drónakadémiát mérnökök, drónkezelők és technikusok, valamint a parancsnoki struktúra részét alkotó döntéshozók képzése érdekében; szorgalmazza, hogy az akadémia legyen képes arra, hogy az iparral és a vezető műszaki egyetemekkel együttműködve közös diplomákat, szakképzést és üzemeltetői tanúsítást kínáljon; hangsúlyozza, hogy a működési előírásoknak való megfelelés érdekében kötelező modulokat kell beépíteni a mesterséges intelligenciára, a robotikára, az elektronikai hadviselésre, a haderővédelemre és a kiberrezilienciára vonatkozóan;

200. kéri, hogy a kutatóintézeteken, műszaki egyetemeken és katonai akadémiákon belül hozzanak létre külön képzési egységeket a drónokkal kapcsolatos képzési programok egymás közötti, valamint az egyetemekkel, továbbá az EU és a NATO tagállamain belül való összehangolására, biztosítva a bevált gyakorlatok cseréjét és a tantervek interoperabilitását, a polgári védelmi modulokra és a kettős felhasználású alkalmazásokra összpontosítva;

Decentralizáció

201. ösztönzi, hogy az EDA keretében hozzanak létre egy uniós „drón- és drónellenes innovációs mechanizmust” az offenzív és a defenzív képességek folyamatos közös fejlesztésének biztosítása érdekében; hangsúlyozza, hogy ez a körfolyamat növelné Európa aszimmetrikus fenyegetésekkel szembeni rezilienciáját, miközben biztosítaná, hogy az etikai, jogi és működési normák a technológiai innovációval párhuzamosan fejlődjenek;

202. hangsúlyozza, hogy a kizárólag nagy, központosított termelőlétesítményekre való támaszkodás növeli a stratégiai csapásokkal és az ellátási zavarokkal szembeni sebezhetőséget; megjegyzi, hogy a decentralizált gyártási modellek, például az Ukrajnában kifejlesztett modellek háborús időkben bizonyítottan fokozzák a műveleti rezilienciát azáltal, hogy csökkentik az egyedi hibapontok számát;

203. ösztönzi a vegyes ipari megközelítést támogató nemzeti és uniós szakpolitikák kidolgozását, amelyek ötvözik a meglévő védelmi ipari gyártók stratégiai kapacitását az agilis, kisléptékű gyártási klaszterekkel, a kkv-hálózatokkal és a polgári-katonai együttműködéssel, lehetővé téve a gyors helyi termelést, a moduláris ellátási láncokat, a földrajzilag elosztott karbantartást és a gyors helyszíni javításokat, kiegészítve ezzel a nagyszabású ipari programokat;

204. hangsúlyozza, hogy az uniós pénzügyi eszközöknek és a védelmi vonatkozású finanszírozási mechanizmusoknak, köztük az EDF-nek és az EDIP-nek figyelembe kell venniük ezeket a decentralizált és hibrid modelleket a támogathatósági kritériumok és a projekttámogatás kidolgozásakor, biztosítva, hogy az ipari kapacitás mellett a rugalmasságot, a rezilienciát és a méretezhetőséget is jutalmazzák;

205. emlékeztet a Számvevőszék azon következtetésére, hogy a Bizottság nem készített megbízható igényfelmérést, illetve nem számszerűsítette az infrastrukturális hiányosságokat a finanszírozási felhívások közzététele előtt; ezért sürgeti, hogy az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz keretében a jövőbeli hiányelemzések kifejezetten térjenek ki a drónok szempontjából releváns közlekedési csomópontokra, valamint energetikai és kommunikációs helyszínekre annak biztosítása érdekében, hogy a kettős felhasználású infrastruktúrát ne eseti kritériumok alapján, hanem kutatási eredmények alapján tervezzék meg;

A doktrína és az aggregált kereslet összehangolása

206. ösztönzi a doktrína gyors összehangolását és a drónok iránti kereslet összevonását Ukrajnával, a drónok fejlesztésének és integrációjának egyszerűsítése érdekében;

207. felszólít az Ukrajnával folytatott védelmi együttműködés jelentős fokozására, különösen a dróntechnológia és az elhárítási intézkedések tekintetében, többek között a tagállamok és Ukrajna közötti ipari együttműködés fokozása révén;

208. hangsúlyozza, hogy fel kell gyorsítani és egyszerűsíteni kell a közbeszerzési eljárásokat annak biztosítása érdekében, hogy a képességek időben rendelkezésre álljanak a pilóta nélküli rendszerek területén tapasztalható rendkívül rövid technológiai ciklusok ellenére, amelyek folyamatos innovációt és alkalmazkodást igényelnek;

209. hangsúlyozza, hogy az Ukrajnával való együttműködés és tapasztalatcsere alapvető fontosságú, de a doktrínák összehangolása során figyelembe kell venni az egyes tagállamok eltérő operatív realitásait és védelmi struktúráit;

Állandó strukturált együttműködés (PESCO)

210. úgy véli, hogy a PESCO keretrendszerében uniós szintű, drónokkal kapcsolatos képességi ütemtervet kell kidolgozni a nemzeti költségvetések összehangolása és az átfedések csökkentése érdekében;

211. üdvözli az olyan uniós vezérprojekteket, mint az Eurodrone, az INTERACT, a PESCO-erőfeszítések hatodik hulláma, az EDA

rajrobotikai demonstrátorai és az U-space/„Egységes európai égbolt” légiforgalmi kutatási keretrendszerek, amelyek az európai drónökoszisztéma alapvető építőelemei; hangsúlyozza a jövőbeli képességek előkészítésében betöltött szerepüket, és felhívja a tagállamokat, hogy fokozzák a közös fejlesztést, egyesítsék erőfeszítéseiket és tartsanak lépést a felmerülő fenyegetések ütemével;

212. megjegyzi, hogy az EDF (C-UAS közös európai rendszer és európai C-UAS) és a PESCO (C-UAS) keretében már elindultak a pilóta nélküli légijármű-rendszer elhárítási (C-UAS) megoldások hatékony és költséghatékony feltárását célzó, együttműködésen alapuló képességfejlesztési programok;

213. felszólít e programok felülvizsgálatára annak biztosítása érdekében, hogy célkitűzéseik és várt eredményeik összhangban legyenek a drónhadviselés új realitásaival, különösen az ukrajnai háború tanulságaiból levont tanulságokkal;

214. hangsúlyozza, hogy a kívánt eredmények elérése érdekében a legkorszerűbb C-UAS-technológiák fejlesztését célzó projekteknek megfelelő finanszírozásban kell részesülniük valamennyi szakaszban, a kutatástól és fejlesztéstől az iparosításig és a beszerzésig;

215. elismerését fejezi ki a közös európai UAS-platformok, például a közepes magasságú, nagy hatótávolságú, távirányítású légijármű-rendszer (Euro-drone) vagy a potenciális UAS-ellenes berendezések, például a fedélzeti elektronikus támadáskezelő eszköz fejlesztéséért, amelyek a PESCO keretében folytatott európai védelmi együttműködés legkorszerűbb projektjei; ösztönzi hasonló védelmi projektek, például haditengerészeti drónok, hordozható drónelhárító eszközök vagy integrált elektronikus hadviselési modulok feltárását;

216. sajnálatát fejezi ki az Eurodrone projekt késedelme miatt;

217. szorosabb együttműködésre szólít fel az EDA és a Horizont Európa program között a kettős felhasználású innováció és programfejlesztés előmozdítása érdekében;

Készletfelhalmozás

218. szorgalmazza komplett rendszerek helyett drónalkatrészek és kritikus fontosságú nyersanyagok felhalmozását a tagállamokban történő, valamint a NATO raktáraival közös, előre telepített javítási és regenerációs központok létrehozását a korszerűsített komponensek folyamatos működési készenlétének és gyors rotációjának biztosítása érdekében; sürgeti a Bizottságot, hogy ezeket az erőfeszítéseket integrálja egy olyan átfogó nyersanyag-stratégiába, amely biztosítja az ellátási láncokat azáltal, hogy csökkenti a Kínától mint fontos nyersanyag- és ásványianyag-beszállítótól való stratégiai függőséget;

219. hangsúlyozza, hogy a kritikus alkatrészek, például a motorok, az akkumulátorok és a félvezetők ellátási láncának zavarai korlátozták az európai kis- és középvállalkozások azon képességét, hogy hatékonyan hozzájáruljanak az EU védelmi ipari bázisához; kéri az „alkatrészkészletekhez való hozzáférés” mechanizmusának létrehozását, amely lehetővé tenné az EDA és a tagállamok által tanúsított kkv-k számára, hogy kialkudott áron lehívják ezeket az alkatrészeket az uniós stratégiai készletekből, és hogy természetbeni kifizetéssel fizessék vissza, amint a nő a termelés; kitart amellett, hogy ezeknek a készleteknek Ukrajna számára is hozzáférhetőnek kell lenniük;

220. megjegyzi, hogy ez a megközelítés teljes mértékben összhangban van a ReArm Europe terv és a csipekről szóló európai jogszabály célkitűzéseivel, EU-szerte megerősítve az ipari felkészültséget és rezilienciát;

221. megjegyzi, hogy az ukrajnai háború bebizonyította, hogy a pilóta nélküli légijármű-rendszerek területén rendkívül rövidek a technológiai ciklusok, amelyek folyamatos innovációt és alkalmazkodást igényelnek; hangsúlyozza, hogy az Ukrajnával való együttműködés és tapasztalatcsere alapvető fontosságú, de a doktrínák összehangolása során figyelembe kell venni az egyes tagállamok eltérő operatív realitásait és védelmi struktúráit;

222. kéri a cserélhető alkatrészekkel rendelkező moduláris rendszerek kifejlesztését annak érdekében, hogy lépést lehessen tartani a tömeggyártású drónok gyors innovációs ciklusaival, és alkalmazkodni lehessen a légvédelmi követelmények folyamatos alakulásához a nagy intenzitású váratlan események esetében;

223. hangsúlyozza azonban, hogy ennek a készenlétnek és készletfelhalmozási kapacitásnak a fenntartása jelentős költségekkel jár az ipar számára, és hogy a vállalatok nem valószínű, hogy egyértelmű nyilvános iránymutatás és pénzügyi támogatás nélkül készleteket tartanának fenn a kritikus komponensekből; javasolja, hogy a nemzeti ellátásbiztonsági ügynökségek a kulcsfontosságú komponensek importőreiként és nagykereskedőiként működhessenek, ezáltal biztosítva a megfelelő készletszinteket, lehetővé téve a készletek rendszeres rotációját és enyhítve az egyes cégekre nehezedő pénzügyi terheket; hangsúlyozza, hogy ez a modell a reziliencia és az ellátás folytonosságának biztosítása érdekében összehangolt köz-magán társulásokat és célzott finanszírozási mechanizmusokat tenne szükségessé mind nemzeti, mind uniós szinten;

224. egy „bankképességi csomag” létrehozását kéri a védelmi finanszírozás hatékonyságának növelése céljából, a védelemhez kapcsolódó hitelkeretek elosztásában részt vevő tagállami bankokkal való jogi súrlódások csökkentése érdekében szabványos – a

mérföldkövek ütemezését, a jótállási rendelkezéseket és a szellemi tulajdonra vonatkozó záradékokat tartalmazó – EBB/EDF hitelcsomagsablonok közzétételével;

225. felszólítja a Bizottságot, hogy a fenntartható beruházások megkönnyítéséről szóló megállapodása integráljon olyan intézkedéseket, amelyek révén biztosítható, hogy az európai drónipar és a tagállamok elegendő tartalékot képezzenek a pilóta nélküli légijármű-rendszerek fejlesztéséhez elengedhetetlen kulcsfontosságú anyagokból és alkatrészekből;

226. sürgeti a Bizottságot, hogy integrálja ezeket az erőfeszítéseket egy olyan átfogó nyersanyag-stratégiába, amely a Kínától való stratégiai függőség csökkentése révén biztosítja az ellátási láncokat, és javasolja, hogy a tagállamok védjék meg a drónok ellátásbiztonságát azáltal, hogy azonosítják azokat a kritikus alkotóelemeket és kompetenciákat, amelyeket helyi forrásból kell beszerezni;

Az EDA célzott költségvetése

227. felhívja az Európai Tanácsot, hogy bízza meg az EDA-t, hogy hozzon létre célzott, rugalmas költségvetést a pilóta nélküli légijármű-rendszerek céljára, amely lefedi a képességek teljes életciklusát, beleértve a K+F-et, a prototípus-készítést, a képzést, a helyszíni ellenőrzést és a karbantartást, rugalmas követelményekkel és előirányzatokkal a beszerzés és a helyszíni ellenőrzés felgyorsítása érdekében;

228. úgy véli, hogy az európai fegyverkezési programok struktúrája (SEAP) hasznos eszközként szolgálhat a pilóta nélküli légijármű-rendszerek fejlesztéséhez, mivel lefedi a képességek teljes életciklusát, felgyorsítva a releváns képességek beszerzését vagy gyártását és rendelkezésre állását;

229. felhívja a Bizottságot, a Bizottság alelnökét/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjét és a tagállamokat, hogy a NATO-val konzultálva hozzanak létre célzott uniós finanszírozási sorokat a harci UAS-egységek gyors beszerzésére, képzésére, fenntartására és tartalék alkatrészekkel való ellátására;

A frontvonalbeli államok érzékelő rendszerei

230. úgy véli, hogy az orosz drónok számos tagállam légterébe történő behatolása azt mutatja, hogy az EU-t már nem pusztán fenyegetik, hanem provokálják;

231. úgy véli, hogy a szuverén légtér vadászrepülőgépek vagy katonai drónok általi átrepülése nem hibrid cselekmény, hanem a szuverenitás szándékos megsértése;

232. felhívja az EU-t és a tagállamokat, hogy alakítsák ki az ilyen támadások megakadályozására, gyors észlelésére, hozzárendelésére, feltartóztatására és semlegesítésére irányuló kapacitást;

233. javasolja, hogy a tagállamok – különösen a frontvonalban lévő államok – állítsanak rendszerbe rakéta- és drónindítást érzékelő rendszereket, amelyek Unió-szerte képesek információt továbbítani annak érdekében, hogy „pajzsul” szolgáljanak Európa többrétegű légvédelmi képességei számára, illetve jelentősen korszerűsítsék az ilyen rendszereket, vagy vezessenek be újakat;

234. felszólít a NATO lég- és űrvédelmi rendszereivel való teljes integrációra az interoperabilitás maximalizálása érdekében;

235. kéri, hogy az uniós légvédelmi pajzs kezdeményezés integrálja a C-UAS-képességeket az európai integrált lég- és rakétavédelem (IAMD) tágabb architektúrájába, és támogatja az egész EU-ra kiterjedő korai figyelmeztető és adatmegosztó hálózatot, amely integrálja az észlelési telemetriai és indítási jelzéseket az uniós és nemzeti légvédelmi parancsnoki rendszerekkel;

236. emlékeztet arra, hogy az EU csak átfogó, 360 fokos megközelítéssel képes hatékonyan megvédeni határait;

237. felszólít a drónelhárítás célzott uniós társfinanszírozására a kritikus energetikai és közlekedési infrastruktúra védelme érdekében az uniós frontországokban;

238. javasolja a tagállamoknak, hogy interoperábilis interfészek és közös műszaki előírások alapján valósítsák meg a kritikus infrastruktúrák, például az energiarendszerek, a közlekedési csomópontok, a távközlési hálózatok és az űr- és földi szegmensek alapvető, többszintű C-UAS-védelmét, amely harmonizált eseménybejelentést és egyértelmű polgári-katonai koordinációt foglal magában, és amelyet jogilag lehetővé tett és biztonságosan konfliktusmentesített elektronikai hadviselési képzés és tesztelés támaszt alá;

A rendszeres képzések társfinanszírozása

239. javasolja a rendszeres képzés és a technikai szakértelem fejlesztésének a szolgálati akadémiákon és katonai főiskolákon átívelő társfinanszírozását az EDA-n keresztül, amely például az alábbi kulcsfontosságú területeket előnyben részesítőközös képzések révén támogatja a technikai képességépítő csoportokat: emberi swarm („raj”) interfész, rajintelligencia algoritmusok, pereminformatika, biztonságos adatkapcsolatok, többszörös életképes („multi-viable”) programok/platformok, a mesterséges intelligencia taktikai fejlesztésére szolgáló kísérleti platformok szimulációja, valamint a fenyegetések szekvenálását és a fegyverhatékonyságot optimalizáló szimulációk, biztosítva, hogy ezek a tevékenységek összhangban legyenek a NATO-val, és

hozzájáruljanak a közös európai képességépítő és interoperabilitási célkitűzésekhez, beleértve a mesterséges intelligencia, a robotika és a repüléstechnika beépítését a versenyképesség fokozása érdekében;

Közös C-UAS képzések a polgári védelmi tervezésben

240. javasolja, hogy a pilóta nélküli légijármű-rendszerek elhárítását építsék be a közös képzési gyakorlatokba és az uniós szintű polgári védelmi tervezésbe, hangsúlyt helyezve a kritikus infrastruktúrára, amely lehetővé teszi a rendőrség, a repülőtéri hatóságok és az energiaágazat szereplői számára, hogy hozzáférjenek az egész EU-ra kiterjedő képzéshez és a szabványosított C-UAS képességekhez;

241. ösztönzi az iparágon belüli kísérletek és az iteratív terepkísérletek megerősítését az új drónelhárítási technológiák és operatív koncepciók gyors validálása érdekében;

242. ösztönzi a tagállamokat, hogy kezeljék prioritásként a vezetési és irányítási rendszernek az elsődleges beavatkozókkal, a polgári védelemmel és az UAS-védelmi doktrínával való integrálását a polgári felkészültség, az óvóhelyek, a korai előrejelzés és a technológiai integráció lehető legteljesebb mértékű optimalizálása érdekében;

243. úgy véli, hogy a kritikus fontosságú szervezetek rezilienciájáról szóló irányelv[18] végrehajtása során figyelembe kell venni a drónok illegális használata által jelentett fenyegetéseket, és felhívja a Bizottságot, hogy hozzon létre olyan szabályozási keretet, amely felhatalmazza az állami biztonsági szerveket, köztük a rendőrséget, a határőröket és más belső erőket, hogy C-UAS rendszereket szerezzenek be és üzemeltessenek; hangsúlyozza, hogy e felhatalmazásnak a halált okozó fegyverekre alkalmazott rendelkezésekhez hasonló szigorú felügyeleti és elszámoltathatósági rendelkezések hatálya alá kell tartoznia, biztosítva a polgári infrastruktúra hatékony védelmét az uniós biztonsági és védelmi normák betartása mellett;

Az UAS-ek uniós szintű szabványosítása

244. felszólít az egész EU-ra kiterjedő UAS-szabványosításra, a folyamatos légialkalmasság esetleges kötelezővé tételére, valamint a nyílt Föld-megfigyelő kiberinfrastruktúra (Open-Earth-Monitor Cyberinfrastructure) és az EMAR szükségességére, teljes mértékben tiszteletben tartva a tagállamok szuverenitását és biztosítva, hogy

---

18 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2557 irányelve (2022. december 14.) a kritikus szervezetek rezilienciájáról és a 2008/114/EK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 333., 2022.12.27., 164. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2557/oj).

ezek a követelmények ne okozzanak szükségtelen adminisztratív terheket, és ne akadályozzák az innovációt és a kkv-k növekedését;

245. felhívja a Bizottságot, hogy az uniós kereskedelmi eszközök alkalmazásával kövesse nyomon az átláthatatlan adatkezelési gyakorlatokat alkalmazó dróngyártók elterjedését; kéri egy olyan szabályozási keret kidolgozását, amely biztosítja az EU-ban működő drónok által alkalmazott hardver- és szoftvertechnológiák teljes nyomonkövethetőségét;

A tesztkörnyezetek bővítése

246. kéri, hogy a tanúsított tesztkörnyezeteket terjesszék ki a drónképességekkel kapcsolatos képzés, illetve a drónképességek integrálása érdekében, ahol az ipar és a fegyveres erők operatív körülmények között, közösen, gyorsan képesek drónmegoldások kidolgozására, tesztelésére és ismételt tesztelésére;

247. felhívja a Bizottságot, hogy biztosítson megfelelő finanszírozást e helyszínek kapacitásának és infrastruktúrájának kiépítéséhez az optimális innovációs potenciáljuk elérése érdekében; ösztönzi a kkv-k és az induló innovatív vállalkozások bevonását a K+F felgyorsítása, valamint Európa technológiai előnyének megerősítése érdekében;

248. elismeri, hogy a drónképességeknek a multinacionális egységekbe való fokozatos integrálása – például egy drónelhárító elemnek a NATO lettországi megerősített jelenléti dandárjába való közelmúltbeli beépítése – a jövőbeli haderőfejlesztés modelljeként szolgál; kéri a meglévő tanúsított tesztkörnyezetek fokozottabb alkalmazását a kiképzés és az integráció érdekében; hangsúlyozza, hogy a kezelőknek hozzáférést kell biztosítani biztonságos lőterekhez, szimulációs környezetekhez és éles tűzgyakorlatokhoz annak érdekében, hogy elsajátítsák a rajtaktikákat, az UAS-elhárítást és az autonóm célzást; megjegyzi, hogy a közös európai központok a kanadai megerősített jelenléti zászlóaljnak a keleti határvidéken található drónokkal kapcsolatos operatív tapasztalataira építve EU-szerte javítanák az országok közötti kiképzési lehetőségeket, az interoperabilitást, a doktrinális konvergenciát és a hatékonyságot;

249. ösztönzi a Bizottságot, hogy a tagállamokkal konzultálva egyszerűsítse a nem lakott teszterületekre vonatkozó szabályozást annak érdekében, hogy lehetővé tegye a közös biztonsági előírásokkal összhangban történő tesztelést; ösztönzi a mesterséges intelligencián alapuló szimulációk és a valós körülmények közötti gyakorlatok beépítését a technológiai felkészültség és a doktrinális relevancia biztosítása érdekében;

250. ösztönzi a Bizottságot, hogy szükség esetén csökkentse az adminisztratív terheket az eljárások egyszerűsítése érdekében, összhangban a védelmi készültségre vonatkozó omnibusz csomag rendelkezéseivel;

251. megjegyzi, hogy az EU-ban gyártott drónokat valós háborús körülmények között, például Ukrajnában kell tesztelni;

252. javasolja egy, az EDA által kezelt „védelmi metaverzum” finanszírozását és kiépítését a szimulált drónharcokhoz (tengeri és légi), kezdve a részecskealapú szimulációkkal, majd a nagy felbontású környezetek felé haladva;

253. javasolja a drónrajokra vonatkozó intelligens koordinációs stratégiák kidolgozását és gyakori értékelését a nagy teljesítményű számítástechnikával (HPC) támogatott szimulációs környezetek alkalmazásával;

254. elismeri, hogy a drónrajok teszteléséhez és szintéziséhez nagy teljesítményű számítástechnikai infrastruktúrára van szükség grafikus feldolgozóegység-klaszterekkel és párhuzamos feldolgozással, és hogy a skálázhatóság skálázható számítástechnikai erőforrásokat igényel; ezért javasolja, hogy az EDA finanszírozza az e területre vonatkozó képzés előtérbe helyezését;

255. hangsúlyozza, hogy erősebb polgári-katonai légtérhasználati együttműködésre van szükség, különösen a drónoknak az egységes európai égbolt kezdeményezés keretében a U-space folyosókba történő integrálása révén; támogatja a polgári, bűnüldöző és katonai szereplők részvételével zajló közös szimulációs és elfogási gyakorlatok kiterjesztését a több területet érintő fenyegetésekre való felkészültség javítása érdekében; hangsúlyozza, hogy ezeket a gyakorlatokat a folyamatos készenlét és interoperabilitás biztosítása érdekében évente kötelező jelleggel kell végrehajtani;

A fenyegetések nyomon követésére szolgáló platform

256. javasolja egy hibrid fenyegetésekkel foglalkozó európai megfigyelő platform létrehozását a pilóta nélküli rendszerekhez, amelyet a hibrid fenyegetésekkel foglalkozó uniós információs és elemzőcsoport működtetne, és az Európai Unió Katonai Törzsével együtt koordinálnának az egységes információelemzési kapacitás keretében;

257. hangsúlyozza, hogy a platformnak stratégiai riasztásokat kell küldenie a Tanács Politikai és Biztonsági Bizottsága számára, a Tanácson belüli Európai Unió Katonai Bizottságának és az EU Katonai Tervezési és Végrehajtási Szolgálatának katonai hozzájárulásával, valamint interoperábilisnak kell lennie a NATO-val, annak Kibervédelmi Kiválósági Együttműködési Központjával és a tagállamok korai előrejelző rendszereivel, és figyelembe kell vennie azok szakértelmét; hangsúlyozza, hogy rendszeresen tájékoztatni kell a Parlament érintett feleit a megfelelő felügyelet biztosítása és a tényeken alapuló politikai döntéshozatal lehetővé tétele érdekében;

258. hangsúlyozza, hogy az uniós frontországoknak ki kell használniuk regionális szakértelmüket és stratégiai pozíciójukat a helyzetismeret és a műveleti hatékonyság fokozása érdekében;

259. felszólít egy uniós szintű helyzetismereti réteg akció létrehozására egy integrált UAS-nyomonkövetési és -fenyegetési adatbázis finanszírozása révén, a NATO IAMD rendszereinek mintájára, amelynek célja a határokon átnyúló felderítés, koordináció és polgári védelem javítása;

260. felhívja a tagállamokat, hogy jelöljenek ki egy nemzeti C-UAS-műveleti központot, hogy biztosítsák a folyamatos koordinációt és az interoperábilis adatmegosztást az illetékes hatóságok között – beleértve a polgári légi közlekedési és a léginavigációs szolgálatokat, a bűnüldöző hatóságokat, a védelmet, a hírszerzést, a határ- és parti őrséget, a polgári védelmet és a kritikus infrastruktúrák üzemeltetését –, valamint más tagállamokkal, közös vagy nyílt interfészek, harmonizált jelentéstételi formátumok, valamint szilárd jogi és adatvédelmi keretek alapján;

261. elismeri a „dán modellt” mint olyan bevált gyakorlatot, amelyet a tagállamok követhetnek annak érdekében, hogy fokozzák az élvonalbeli fegyverrendszerek lehető legalacsonyabb áron történő beszerzését, miközben támogatják az ukrán gazdaságot és ösztönzik a gyorsabb kutatás-fejlesztést azoknál a vállalatoknál, amelyek leginkább alkalmasak a harctéri realitásoknak megfelelő innovációra;

262. kiemeli, hogy a tagállamoknak lehetőségük van arra, hogy az ukrán vállalatokkal folytatott közös beszerzés és ipari együttműködés keretében engedélyezzék a védelmi képességek gyártását;

263. ösztönzi az EUKT és az ukrán fegyveres erők közötti közös UAS-kísérleteket, amelyek lehetővé teszik az európai szintű integráció racionalizálását, amely figyelembe veszi a méretezhetőséget és az interoperabilitást, és kihasználja Ukrajna moduláris, alacsony költségű megoldásainak, digitális-natív vezérlésének és irányításának, és területvezérelt innovációjának értékét;

Az elektronikai hadviselési és az elektronikai hadviseléssel szembeni képességek közös fejlesztése

264. elismeri, hogy Ukrajnában az elektronikai hadviselés intenzívebbé válása versenyt idézett elő a „széles sávú zavarási” képességek terén, ami azt mutatja, hogy a fegyveres erőknek a drónelhárító fegyverek, a frekvenciaugrás, az offline üzemmódok és más kitérő manőverek leküzdésére képes elektronikai hadviselési képességek közös fejlesztésével kell megoldaniuk ezt a kihívást;

C2 rendszerek

265. ösztönzi a hatékony, eredményes és az elektronikai hadviselésnek ellenálló, mátrix alapú vezeték nélküli adatátviteli kommunikációs módszerek létrehozására irányuló beruházásokat annak érdekében, hogy lehetővé váljon a hatékony vezetés és irányítás egy olyan harctéren, amelyet várhatóan elárasztanak a működésükhöz hatékony vezeték nélküli adatokat igénylő pilóta nélküli légi járművek és vezető nélküli szárazföldi járművek;

266. felszólítja a Bizottságot és az EDA-t, hogy kezeljék prioritásként a GOVSATCOM és az IRIS2 programok integrálását az uniós védelmi missziókat és a drónok vezetési és irányítási kapcsolatait támogató megbízható, biztonságos és költséghatékony műholdas kommunikáció érdekében;

267. sürgeti az EDF-nek az alacsony késleltetésű, nagy sávszélességű műholdas terminálokba és a reziliens kommunikációs hasznos terhekbe történő célzott beruházását a valós idejű adatátvitel, valamint az interferencia, a lehallgatás és a zavarás elleni védelem biztosítása érdekében;

268. felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy hozzanak létre interoperábilis vezetési, irányítási és kommunikációs (C3) szabványokat, amelyek integrálják a személyzettel ellátott és a személyzet nélküli rendszereket az EU és a NATO keretein belül;

269. ösztönzi az EDF-et és az EDIP-et, hogy támogassák a mesterséges intelligenciát és a felhőalapú adatfúziót alkalmazó egységes és biztonságos architektúrákat az összehangolt és valós idejű többplatformos műveletek lehetővé tétele érdekében, biztosítva ugyanakkor az emberi felügyeletet és a kiberbiztonságot;

EU–NATO együttműködés a drónelhárítási hadviselés terén

EU–NATO drónokkal foglalkozó kiválósági központ

270. felszólít egy drónokkal foglalkozó közös EU–NATO kiválósági központ létrehozására valamelyik frontvonalbeli államban, a NATO folyamatos megerősített előretolt jelenlétével, aktív tesztelési létesítményekkel és egy aktív dróngyártó központtal a közös gyakorlatok és a tagállamok közötti felcserélhetőség észszerűsítése érdekében;

271. felhívja a drónokkal foglalkozó közös EU–NATO kiválósági központot, hogy működjön együtt a katonai mobilitással kapcsolatos állandó strukturált együttműködési (PESCO) projekttel és az Európai Légiszállítási Parancsnoksággal a pilóta nélküli rendszerek katonai mobilitási folyosókon keresztül történő szállítására, üzemanyagtöltésére és telepítésére vonatkozó közös normák kidolgozása érdekében;

272. hangsúlyozza, hogy ennek a központnak 360 fokos megközelítést kell alkalmaznia és el kell kerülnie a meglévő NATO-struktúrákkal való átfedéseket, és az Ukrajnával kapcsolatban levont tanulságok gyors átadására kell összpontosítania;

273. javasolja, hogy 2027-ig hozzák létre a drónműveletekkel foglalkozó uniós kiválósági központok hálózatát, amelyek mindegyike egy adott területre (pl. cirkáló lőszerek, rajok, anyahajók, taktikai UAS-ek, tengerészeti drónok, UAS-elhárítás) szakosodik, egyesítve a tagállamokbeli szaktudást, és igazodva a NATO kiválósági központjaihoz és az EDA harmonizált tanúsítási rendszeréhez;

Ukrajna–NATO–EU tudástranszfer-programok

274. felszólít az Ukrajna–NATO–EU tudástranszfer-programok intézményesítésére az ukrán fegyveres erők személyzetével folytatott rotációs személyzeti csereprogramok révén, valamint az EUKT a SHAPE-en belül működő állandó uniós sejt keretében megvalósuló közös képzési programok kiterjesztésével; javasolja egy állandó, közösen finanszírozott EU–NATO–Ukrajna képzési és logisztikai központ létrehozását egy frontvonalbeli államban az operatív tervezés, a logisztika és a karbantartás észszerűsítése érdekében, a drónok valós túlélési arányára és az innovációs tanulságokra összpontosítva;

275. felszólít az EU és a NATO közötti együttműködésre az ukrajnai harctéri tapasztalatokból levont tanulságok intézményesítése terén azáltal, hogy a doktrinális és technológiai innovációt integrálják a modern harci körülményekbe, az Európai Biztonsági és Védelmi Főiskolával és az EUMT-vel együttműködésben;

276. felkéri a tagállamokat, hogy fontolják meg az ukrajnai kiképzési missziókban való részvételt annak érdekében, hogy teljes mértékben fel tudják használni az ukrán fegyveres erők szakértelmét és innovatív technikáit;

277. úgy véli, hogy ennek az együttműködésnek ki kell terjednie a drónegységeknek a fegyveres erők független ágaként történő integrálásával kapcsolatos operatív tapasztalatok cseréjére is, ami megmutatkozik abban is, hogy Ukrajna a közelmúltban létrehozta a pilóta nélküli rendszerek erőit;

278. felszólít az EU Ukrajnával folytatott együttműködése és a NATO–Ukrajna innovációs együttműködési ütemterv közötti szinergiára, amely kulcsfontosságú eszköz a kutatóintézetek és a védelmi iparágak közötti szorosabb kapcsolatok kialakításához, az innovációs csatornák egyszerűsítéséhez, valamint a drónokkal kapcsolatos rendszerek gyors prototípus-készítésének és bevetésének lehetővé tételéhez;

279. kéri, hogy a KBVP-műveletekben és az uniós harccsoportokban évente folytassanak közös dróndoktrína-integrációs gyakorlatokat, amelyeket a Katonai Tervezési és Végrehajtási Szolgálat koordinál, és amelyeket a NATO Összhaderőnemi Hadműveleti Parancsnokságával és közös elemzési, képzési és oktatási központjával partnerségben értékelnek a doktrína-kompatibilitás és a műveleti realizmus biztosítása érdekében;

280. javasolja, hogy indítsanak közös EU-NATO gyakorlatokat a drónrajok elleni védelemre, az elektronikus hadviselés rezilienciájára, az alacsony költségű kinetikus effektorokra és az irányított energiát kibocsátó rendszerekre vonatkozóan a multinacionális tesztlőtereken, strukturált uniós megfigyelői státusszal és az EU által vezetett kezdeményezésekhez való kölcsönös hozzáféréssel;

281. ösztönzi az UAS- és C-UAS-technológiák beépítését az EUKT struktúrájába és a tagállamok állandó katonai gyakorlataiba;

EU–NATO drónkoordinációs egység

282. az EU és a NATO műveletei közötti elméleti és operatív szakadékok áthidalása érdekében felszólít egy állandó EU–NATO drónkoordinációs egység létrehozására az Európai Unió Katonai Törzsén belüli állandó közös koordinációs egységgel, amelynek feladata a drónokra vonatkozó doktrínák szinkronizálása, a képességek integrálásának előtérbe helyezése, valamint az uniós KBVP-missziók és a NATO-műveletek közötti valós idejű információmegosztás megkönnyítése lenne;

Közös átjárhatósági szabványok meghatározása

283. egységes EU–NATO UAS-interoperabilitási szabványt szorgalmaz, amely közös kommunikációs protokollok, UAS/C-UAS-osztályozási rendszerek, valamint az összes KBVP-misszióra nézve kötelező erejű, a NATO C-UAS-doktrínájával összehangolt adatmegosztási formátumok megtervezésére irányul a közös műveletek zökkenőmentes koordinációjának biztosítása érdekében; hangsúlyozza a NATO és az EU közötti szoros együttműködés fontosságát annak érdekében, hogy kihasználják a két szervezet egymást kiegészítő szerepét Európa védelmének és elrettentő erejének megerősítése érdekében; különösen felhívja a Bizottságot, hogy tegyen javaslatot olyan jogilag kötelező erejű eszközökre, amelyek biztosítanák a NATO-szabványok betartását;

284. kitart amellett, hogy az EDF, az EDIP és a ReArm Europe általi finanszírozást e normák szigorú betartásától kell függővé tenni a vevőfogvatartás elkerülése és a „plug-and-play” kompatibilitás maximalizálása érdekében; ösztönzi, hogy a PADR 2019. évi INTERACT – INTERoperability Standards for Unmanned Armed ForCes SysTems (A fegyveres erők pilóta nélküli rendszereinek

interoperabilitási szabványai) projektjének eredményeit kövessék a bevált gyakorlatokra vonatkozó referenciaként;

285. kéri, hogy intézményesítsék a drónok KBVP-missziókba való integrálását, hozzanak létre közös interoperabilitási szabványokat a NATO-val, valamint alkalmazzanak többszintű védelmi megközelítést az UAS-fenyegetések elhárítása érdekében;

286. javasolja a közös C-UAS-tesztelés intézményesítését a KBVP és a NATO létesítményeiben és innovációs lőterein;

287. kéri, hogy az uniós légvédelmi pajzs kezdeményezés integrálja a C-UAS-képességeket az IAMD tágabb architektúrájába;

288. kéri a technológiák KBVP általi felelősségteljes használatának bevezetését a védelmi keretben az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének hozzájárulásával, a polgári károk enyhítésére, az adatvédelemre és az elszámoltathatósági mechanizmusokra összpontosítva;

289. felszólít az EU és a NATO közötti együttműködésre a NATO gyors átvételre vonatkozó cselekvési tervének végrehajtása során, amelynek célja a nemzeti beszerzési eljárások felgyorsítása; felkéri a tagállamokat a beszerzési ciklusok reformjára, beleértve a pilóta nélküli légi járművek szolgáltatásként való beszerzésére vonatkozó lehetséges modellek kidolgozását, a tesztelési protokollokat és a tanúsítási kereteket, amelyek azt biztosítják, hogy a katonai innováció lépést tartson a fenyegetettségi környezettel; üdvözli e tekintetben az uniós védelmi ipar átalakításának ütemtervére irányuló, küszöbön álló javaslatot;

290. ösztönzi a Bizottságot és a tagállamokat, hogy kapcsolják össze a NATO gyors átvételre vonatkozó cselekvési tervének végrehajtását az EU katonai mobilitási infrastrukturális projektjeivel, biztosítva, hogy az újonnan kifejlesztett drónrendszerek gyorsan szállíthatók és integrálhatók legyenek a közös műveletekbe;

Eseti stratégiai partnerségek

Drónkoalíció

291. támogatja az EU és a nemzetközi drónkoalíció közötti együttműködést a harctéri beszerzéseknek az EDF célkitűzéseivel való összehangolása érdekében; felkéri a Bizottságot, hogy az uniós ipari és technológiai kezdeményezésekkel szinergiában vizsgálja meg a kulcsfontosságú partnerekkel való társfinanszírozást a drónokkal kapcsolatos gyártás fellendítése érdekében;

292. elismeri, hogy a drónkoalíció szerepet játszik az UAV-k szabványosításában, az Ukrajnának nyújtott kritikus fontosságú támogatásban, valamint annak biztosításában, hogy a tagállamok

lépést tartsanak a gyorsan változó harctéri körülményekkel; ösztönzi a tagállamokat, hogy használják fel ezt a partnerséget a hosszadalmas beszerzési, engedélyezési, fejlesztési és tesztelési követelmények csökkentésére az UAS-ek gyors beszerzésének elősegítése érdekében;

293. támogatja az EU együttműködését a nemzetközi drónkoalícióval, és arra ösztönzi a tagállamokat, hogy csatlakozzanak és aktívan járuljanak hozzá a koalícióhoz, amely továbbra is vásárol drónokat, és támogatja az ukrán erők harctéri képességeinek javítását célzó innovatív fejlesztéseket; felhívja a tagállamokat, hogy harctéri beszerzéseiket hangolják össze a drónkoalíció célkitűzéseivel; felkéri a Bizottságot, hogy az uniós ipari és technológiai kezdeményezésekkel szinergiában vizsgálja meg a kulcsfontosságú partnerekkel való társfinanszírozási lehetőségeket a drónokkal kapcsolatos gyártás fellendítése és az ipari együttműködés előmozdítása érdekében;

Biztonsági és védelmi partnerségi együttműködés

294. ösztönzi az új uniós stratégiai partnerségek, valamint biztonsági és védelmi partnerségi megállapodások felhasználását olyan szabályozási környezet és beszerzési eljárások kialakítása érdekében, amelyek koordinálják és integrálják a jelenlegi európai ökoszisztémát, ahol a stratégiai partnerek megteremtik a szükséges kritikus képességeket és nyersanyagokat, és hangsúlyozzák a közös fejlesztést a meghajtás, a jelfelderítés, az elektronikai hadviselés, a kinetikus és lézerfejlesztés és a bevetések szempontjából kritikus szoftverek terén;

295. kiemeli annak fontosságát, hogy az EU közös biztonság- és védelempolitikájához teljes mértékben igazodó uniós tagjelölt országokat bevonják a drónokkal kapcsolatos európai kapacitásépítésbe;

A drónokra vonatkozó új kétoldalú megállapodások

296. kétoldalú megállapodások kötését javasolja a nem uniós stratégiai partnerekkel a közös gyártás és technológiaátadás biztonsága érdekében, közös fejlesztési és társfinanszírozási modellek alkalmazása mellett, a termelési kapacitás kiépítése alatt a bevált rendszerekhez való hozzáférés érdekében;

297. hangsúlyozza, hogy ezeknek a megállapodásoknak szigorú biztosítékokat kell tartalmazniuk a szellemi tulajdonra vonatkozóan, védeniük kell az európai ipari versenyképességet és technológiai szuverenitást, és biztosítaniuk kell a nem uniós NATO-erőkkel, különösen a nem uniós nyugat-európai államokkal való interoperabilitást;

298. felhívja a Bizottságot, hogy az erre hajlandó nyugat-balkáni országokat a biztonság és a védelem – többek között a kapacitásépítés, a hibrid fenyegetések elleni küzdelem és a kritikus infrastruktúrák védelme – terén folytatott mélyebb együttműködés mellett integrálja a drónfal projektbe is;

299. ösztönzi a drónspecifikus támogatás előnyben részesítését az Európai Békekeret és más vonatkozó uniós külső tevékenységi eszközök keretében, lehetővé téve a partnerországok számára, hogy hatékonyan kezeljék az aszimmetrikus fenyegetéseket, és jobban felkészüljenek a terrorizmusellenes műveletekre;

300. elismeri az indiai–csendes-óceáni térség hasonlóan gondolkodó demokratikus partnereinek a dróntechnológiák és a kialakulóban lévő technológiák, valamint a kettős felhasználású kutatás terén elért jelentős előrehaladását és szakértelmét; felszólít az EU indiai–csendes-óceáni partnereivel, többek között Tajvannal folytatott biztonsági és védelmi együttműködés és partnerség fokozására, különösen a dróntechnológia és az érintett iparágak terén; hangsúlyozza, hogy a biztonság és a reziliencia megerősítése érdekében fontos a demokratikus értékeken alapuló, biztonságos, „nem vörös” ellátási láncok kiépítése;

301. javasolja a hasonlóan gondolkodó partnerekkel közös fejlesztési és társfinanszírozási modellek alkalmazását, amelyek nem ellentétesek az EU és tagállamai biztonsági érdekeivel, hogy az uniós termelési kapacitás kiépítése mellett hozzá lehessen férni a bevált rendszerekhez;

302. felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy az EU más országokkal kötött új kereskedelmi vagy politikai megállapodásai vagy a meglévő megállapodások esetleges módosításai ne veszélyeztessék a drónfejlesztés szempontjából kulcsfontosságú technológiákhoz való hozzáférést és ne eredményezzenek veszélyes függőségeket;

Együttműködés Ukrajnával

303. kiemeli, hogy jelenleg a két legnagyobb tapasztalattal rendelkező ország Oroszország és Ukrajna;

304. sürgeti ezért az EU-t és tagállamait, hogy működjenek együtt Ukrajnával annak a drónokkal kapcsolatos valamennyi kezdeményezése tekintetében, ami egyrészt a drónfejlesztés felgyorsításának egyik módja az EU-ban, másrészt pedig az Ukrajnának nyújtott támogatás növelése; felkéri különösen a tagállamokat, hogy fontolják meg részvételüket a drónokkal és drónelhárítási hadviseléssel kapcsolatos ukrajnai kiképzési missziókban, annak érdekében, hogy teljes mértékben el tudják sajátítani az ukrán fegyveres erők szakértelmét és innovatív technikáit;

305. javasolja az Ukrajnából származó tudásmegosztás intézményesítését az ukrán távpilóták és az EU/NATO oktatók közötti hivatalos csereprogramok kidolgozása révén, amelyeket a NATO Közös Elemzési, Képzési és Oktatási Központja, a NATO Ukrajnát támogató biztonsági segítségnyújtási központja és az EDA koordinál annak biztosítása érdekében, hogy a harctéren bevált taktikák gyorsan internalizálódjanak;

306. javasolja, hogy hozzák létre a bevált gyakorlatok és képzések folyamatos és szisztematikus megosztását Ukrajnával, integrálva azok operatív és taktikai katonai tapasztalatait több fokozaton keresztül, többek között stratégiai parancsnoki szinten is;

307. kéri, hogy az ukrán szakértőket vonják be az irányító testületekbe, a próbacsapatokba és a pilótaképzési csereprogramokba;

308. felszólít egy a levont tanulságokkal foglalkozó, ukrán részvétellel működő koordinációs központ létrehozására, amely összegyűjti a harctéri adatokat, és közzéteszi a jóváhagyott taktikákat és gyorsan frissíti a doktrínát;

309. felhívja az EDA-t, hogy hozzon létre irodát Ukrajnában, kihasználva a meglévő uniós védelmi innovációs irodát, egy EDA attaséval, amelynek feladata az Ukrajna és a tagállamok közötti munkacsoportokban való részvétel a bevált gyakorlatok Ukrajna és a tagállamok közötti megosztásának megkönnyítése érdekében;

310. ösztönzi Ukrajnát, hogy több drónüzembentartót küldjön az EU és a NATO kiképzőiskoláiba és -programjaiba, hogy bővítse azon tagállamok számát, amelyekkel Ukrajna együttműködhet;

311. felismeri, hogy Ukrajna drónkibocsátását súlyosan hátráltatja a tőkebefektetések hiánya, és ragaszkodik a befagyasztott orosz vagyoni eszközök Ukrajna drónfejlesztésének támogatására történő felhasználásához;

312. sürgeti a Bizottságot, tagállamokat és védelmi iparágaikat, hogy támogassák az ukrán védelmi ipart, fektessenek be abba, és lépjenek vele partnerségbe annak érdekében, hogy a „dán modell” mintájára a lehető leghatékonyabban ki tudják aknázni a gyártási képességek teljes potenciálját;

313. ösztönzi az ipari együttműködés elmélyítését a harci teszteken átesett, megfizethető és alkalmas drónok ukrán gyártóival; sürgeti a tagállamokat és védelmi iparágaikat, hogy hajtsanak végre további beruházásokat, hozzanak létre közös vállalatokat, és alakítsanak ki partnerségeket Ukrajnával a védelmi termékek közös fejlesztése érdekében az EU-ban, különösen az UAS- és a C-UAS területén;

314. hangsúlyozza, hogy hosszú távú stratégiát kell kidolgozni arra vonatkozóan, hogy az ukrajnai háború végét követően miként lehet

ösztönözni az innovációt és a drónképességek fejlesztését, mivel a drónokat továbbra is alkalmazni fogják más globális konfliktusokban, és szűk figyelmet kell fordítani az európai színházi kockázatokra, amelyek hiányoznak a dróntechnológiák folyamatban lévő globális fejlődéséből és fejlődéséből;

A szabályozási környezet koordinálása a stratégiai partnerekkel

315. ösztönzi a tagállamokat, hogy alakítsanak ki olyan szabályozási környezetet és közbeszerzési eljárásokat, amelyek összehangolják és integrálják a meglévő európai ökoszisztémát a stratégiai partnerekkel, például az Egyesült Államokkal, az Egyesült Királysággal, Kanadával, Ausztráliával és Japánnal, és amelyek biztosítják a szükséges kritikus képességeket és nyersanyagokat, hangsúlyt helyezve a meghajtás, az elektronikus hadviselés, a lézertechnológia és a küldetések szempontjából kritikus szoftverek közös fejlesztésére;

316. elismeri az uniós tagállamok és a nem uniós országok szabályozási keretei közötti különbséget, és ösztönzi a drónokat gyártó más jelentős államokkal folytatott együttműködést a szabályozás nagyobb fokú összehangolása és a pilóta nélküli légijármű-rendszerek biztonságosabb globális integrációjának támogatása érdekében;

317. kiemeli, hogy a csipekről szóló jogszabály félvezető-ökoszisztémájának támogatnia kell az európai drónfolyosók és a katonai mobilitási infrastruktúra digitális gerincét is, lehetővé téve a biztonságos adatcserét, az érzékelők fúzióját és a mesterséges intelligencián alapuló forgalomkoordinációt mind a katonai, mind a polgári pilóta nélküli rendszerek esetében;

318. kéri az ellátási lánc elemzését és a hosszú távú dróngyártási kapacitásokhoz szükséges kritikus alkatrészek visszatelepítését;

319. hangsúlyozza az együttműködés fenntartásának, valamint a műszaki és operatív tapasztalatok cseréjének fontosságát a pilóta nélküli légijármű-rendszerek tervezése, gyártása és üzemeltetése terén az EU-n és a NATO-n kívüli partnerekkel is;

320. hangsúlyozza, hogy ennek az együttműködésnek magában kell foglalnia a mérnökök, mechatronikai specialisták, informatikai szakértők, elektronikai és optoelektronikai szakemberek szintjén folytatott együttműködést az innováció, az interoperabilitás és a technológiai fejlődés fokozása érdekében a tágabb védelmi ökoszisztéma egészében;

321. nagyobb szinergiára szólít fel a csipekről szóló jogszabály és az uniós védelmi finanszírozási kezdeményezések között a jogszabályban foglalt „Európai Csipkezdeményezés” és a félvezetőkkel foglalkozó európai testület bevonása révén, a félvezetőgyártásnak a tagállamok közötti továbbfejlesztése érdekében;

Drónok és terrorizmus elleni műveletek az EU-n kívül

A C-UAS beépítése az EU terrorizmusellenes gyakorlataiba

322. kéri egy moduláris C-UAS-kiképzési tanterv létrehozását a terrorizmuselhárító egységek számára, amely tanterv kiterjedne a drónok felismerésére, a letiltási technikákra és a „vörös csapat” szimulációs gyakorlatokra;

323. kéri, hogy a C-UAS-doktrínát építsék be az EDA és a FRONTEX keretében folytatott közös uniós terrorizmuselhárító gyakorlatokba; hangsúlyozza a hírszerzési információk NATO-val és a stratégiai partnerekkel való megosztásának fontosságát a drónok terroristák általi használatának előrejelzése érdekében;

324. ösztönzi a drónok használatát az uniós missziókban és a FRONTEX határműveleteiben a feltételezett terrorista mozgások, az embercsempészet és -kereskedelem útvonalainak, valamint a migrációs nyomás által érintett területeknek a nyomon követése érdekében. megjegyzi, hogy ez UAS nagy felbontású képeket, hőérzékelőket, multispektrális érzékelőket és szintetikus apertúrájú radarérzékelőket kínál, amelyek át tudnak hatolni a felhőtakarókon vagy a sötétségen, lehetővé téve a gyanús mozgások vagy járművek észlelését. megjegyzi, hogy a konfliktusok által érintett vagy távoli határövezetekben a drónok perzisztens, alacsony kockázatú hírszerzési, megfigyelési és felderítési képességeket biztosíthatnak, amelyek messze meghaladják azt, amit a jelenlegi pilótával rendelkező vagy földi platformok képesek elérni, mivel adataik közvetlenül hozzájárulnak a hírszerzési fúzióhoz, a határellenőrzéshez és -irányításhoz, valamint a gyors döntéshozatalhoz;

325. kiemeli a légtérellenőrző drónok fontos szerepét az EU határbiztonságában, de figyelmeztet arra is, hogy a drónok a csempészműveletek alapvető és pótolhatatlan eszközévé válhatnak; sürgeti a tagállamokat, hogy építsenek be drónspecifikus reagálási protokollokat nemzeti rezilienciaépítési terveikbe; kéri, hogy a határellenőrzési és bűnüldözési tisztviselőket vonják be a drónműveletekbe és a feltartóztatási képzésbe;

326. felszólít a C-UAS-rendszerek közös beszerzésének, valamint kutatásának és fejlesztésének az EDF-en keresztül történő finanszírozására, amely során kérésre a terrorizmusellenes műveletekre alkalmas, gyorsan telepíthető mobil megoldások elsőbbséget élveznének;

°

° °

327. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, a Bizottság elnökének és az illetékes biztosoknak, az ENSZ főtitkárának, a NATO főtitkárának, a NATO Parlamenti Közgyűlése elnökének, az uniós biztonsági és védelmi ügynökségeknek, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.